

تبیین و تحلیل دیدگاه‌های آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان) در گفتگوی نشریه دیره نیش سسی با مسئول روابط عمومی

بخش اول

خواننده محترم، مطلبی که هم اکنون پیش روی شماست ماحصل چندین ساعت گفتگو و پرسش و پاسخ نشریه دیره نیش سسی با مسئول روابط عمومی (AMDT) می باشد. از آنجائیکه نشریه دیره نیش سسی ارگان رسمی آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان) محسوب می گردد، لذا سعی بر آن داشته ایم که با مد نظر قرار دادن نظرات هواداران (AMDT) و فعالین حرکت ملی آذربایجان که به آدرس پست الکترونیکی نشریه ارسال گردیده است، سوالات در فضایی کاملا دمکراتیک و غیر تشکیلاتی مطرح شود تا ضمن پاسخ گویی به سوالات ارسالی به تبیین مواضع آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی نیز پردازیم.

شما نیز می توانید با ارسال نظرات و سوالات خود به آدرس پست الکترونیکی، ما را در هر چه بهتر شدن جلسات گفتگو یاری رسانید.

-۱

می خواستم اولین سوال خود را از خود تشکیلات آغاز کنم. ما اولین سالگرد اعلام موجودیت AMDT را بر خلاف عرف در سکوت پشت سر گذاشتیم، وضعیت و موقعیت عمومی آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان) چگونه است؟

درست است، آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی اولین سالگرد تاسیس رسمی خود را در سکوت پشت سر گذاشت و این تصمیمی بود که در جلسه کمیته مرکزی اتخاذ شده بود. تشکیلات بخاطر فضای سنگین و مسائل امنیتی بیشتر دوست دارد که چراغ خاموش و به دور از هیاهو کار خود را پیش برد، به هر حال

ممکن است سالگرد های مختلفی داشته باشیم و امیدواریم که سالگرد تاسیس تشکیلات را در فردای آزادی آذربایجان با ملتمان گرامی بداریم .

۲-

به نظر شما آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان) در یک سال و اندی که از اعلام موجودیت رسمی آن می گذرد توانسته به برنامه های طراحی شده خود دست پیدا کند؟ ما هیچ وقت این ادعا را ندانیم که فلان کار کردیم و یا می کنیم و ۱۰۰٪ برنامه های تشکیلات به خوبی پیش رفته است. کار تشکیلاتی در آذربایجان که زیر سیطره یک حکومت دیکتاتور و توتالیتر مذهبی شونیستی است بسیار سخت است، همه دوستان در داخل و خارج که دستی بر آتش مبارزات سیاسی داشته اند می دانند که کوچکترین خطا می تواند آخرین خطا باشد و در این فضا نیز حتما کارها آنطور که مد نظر است به پیش نخواهد رفت . ولی آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی با تعدیل گام ها و هدف ها توانسته بسیاری از پستی بلندی ها مبارزه را پشت سر بگذارد .

۳-

معمولا احزاب و گروه های سیاسی کنگره و یا مجمع عمومی برگزار و نتایج آن را اعلام می کنند، با توجه به اینکه تشکیلات مقاومت ملی بصورت مخفی و زیر زمینی فعالیت می کند تکلیف کنگره و یا مجمع عمومی در AMDT چگونه مشخص می شود؟

در داخل آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی کنگره عالی ترین رکن تصمیمی گیری تشکیلات است و مکانیسم های برگزاری آن نیز تعریف شده است. اما طبیعتا خودتان نیز اشاره گردید کنگره یک تشکیلات مخفی هم مخفی خواهد بود و انتشار نتایج آن منوط به رای عموم حاضرین در کنگره است. در آذربایجان تحت سیطره شونیسم ارتجاعی سرنوشت تشکیلات و کنگره اش از قبل مشخص است مثلا چند سال قبل تجربه کمیته فانتا باغی را داشتیم که کنگره برگزار کردند و حتی نام حاضرین را اعلام کردند ، ما از شما می پرسیم نتیجه چه شد و الان چه کار میکنند؟

۴-

بعضا در برخی از شهرهای آذربایجان شاهد آن بودیم که اعلامیه‌هایی با نام تشکیلات‌هایی در بین مردم پخش شده است، ولی آذربایجان میله‌ی دیره‌نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان) تاکنون به چنین کاری دست نزده است علت آن چیست؟

تا آنجا که ما آگاهیم، در دو سال اخیر گایپ و گاموح با نصب پلاکارد و برچسب و پرچم در برخی شهرها سعی کرده‌اند که موجودیت خود را در داخل اثبات کنند غیر از این کار خاصی صورت نگرفته و بعضا نیز برخی طیف‌ها با نام‌های متفاوت مانند: بوزقود چولار، گونئی آذربایجان بوقورد اوردوسو، آراز انجمی، بابکچیلر، آذربایجان فدائلی و... بیانیه‌هایی پخش کرده‌اند. آذربایجان میله‌ی دیره‌نیش تشکیلاتی آن گونه که در اکثر بیانیه‌ها تاکید کرده همچنان به نام حرکت ملی مومن بوده و معتقد است که باید تمام طیف‌ها و گروه‌های سیاسی آذربایجان تحت لوای این نام که معرف اندیشه و خواست‌های ماست جبهه متحد تشکیل دهند.

۵-

اگر نظر شما جلو‌گیری از فشار مضاعف بر روی فعالین حرکت ملی است، پس یک تشکیلات چگونه می‌تواند در بین توده‌خودی مطرح کند؟ و آیا پخش اعلامیه از سوی سایر جریانات باعث این افزایش فشار نمی‌شود؟

ببینید باید کمی واقع‌بین باشیم ما با جرات می‌گوییم که در فضای کنونی در داخل مرزها هیچ یک از فعالین در شرایطی نیستند که رسماً عضویت در تشکیلات خاصی را تحمل کنند و قرار نیست که ما با هیاهو خودی مطرح کنیم. تشکیلات کار خودش را می‌کند و بستر را برای آغاز مبارزه عمومی و علنی آماده می‌کند. یک تشکیلات ماندگار تشکیلاتی است که زمان مطرح کردن خود را بهتر ارزیابی کند نه اینکه برای مطرح شدن اعضا و هواداران خود را قربانی کند.

-۶-

دریکی از سوال‌هایی که به ما ارسال شده چنین پرسیده می‌شود، چرا آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی (تشکیلات مقاومت ملی) خیلی بسته فعالیت می‌کند؟ و هیچ‌گونه اطلاع‌رسانی در مورد رهبران آن نمی‌شود؟

ما از دقت نظر این دوستان قدردانی می‌کنیم بسته فعالیت کردن خاصیت هر تشکیلات زیر زمینی است و قبض و بسط تشکیلاتی هم منوط به فضای موجود جامعه است. آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی دنبال رهبر بودن و رهبر شناساندن نیست، آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی رسالت ملی خود را انجام می‌دهد و اندیشه‌هایش را بصورت علنی در بیانیه‌هایش اعلام می‌کند

-۷-

آیا آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی با سایر گروه‌ها و احزاب حرکت ملی وارد مذاکره و تامل شده است؟ بدون شک، اصلا رمز ماندگاری یک تشکیلات سیاسی ارتباط با سایر جریانات همسوی خود است. آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی جزئی از حرکت ملی آذربایجان است اگر ارتباطات نباشد یعنی اینکه ماهی خارج از تنگ آب افتاده است.

-۸-

آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی دور نمای ایجاد جبهه فراگیر ملی در آذربایجان را چگونه می‌بیند؟ ما بحث تشکیل جبهه ملی مقاومت بصورت جدی دنبال می‌کنیم، پلانفرم پیشنهادی آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی نیز تقریبا آماده است، اگر رایزنی‌ها طبق برنامه پیش برود حتما نتیجه مثبتی خواهد داشت و اگر پیشنهاد بهتری از سوی دیگر گروه‌های فعال حرکت ملی مطرح باشد حتما از آن استقبال خواهیم کرد. تشکیل جبهه فراگیر ملی در آذربایجان حتمی خواهد بود به نظر ما حداقل حوادث پیش روی گروه‌ها و فعالین را مجبور خواهد کرد که به این مسئله تمکین کنند.

-۹-

بعضی بر این عقیده هستند که بعد از سلسه اعتراضات خرداد ماه فشارهای ایجاد شده از سوی حاکمیت ایران موجب نوعی انفعال در بین فعالین شده است از دیدگاه AMDT این مسئله چقدر می‌تواند صحت داشته باشد؟

البته در تمام جنبش‌های اجتماعی و سیاسی این مسئله امری قابل پیش بینی و طبیعی است، میزان مقاومت در بین مردم در نوسان است، این پیشروان جنبش‌ها هستند که باید راه برون رفت از مشکلات را بجویند. ما در بیانیه تحلیلی بعد از جریان‌ات خرداد ماه نیز اشاره کرده بودیم که رویه مقابله حکومت ایران با فعالین حرکت ملی تغییر کرده ولی تجربه‌های درخشان ۲۱ آذر و ۲ اسفند نشان داد که هیچ انفعالی در داخل حرکت صورت نگرفته بلکه حرکت گام بزرگی بسوی عقلایی شدن برداشته است و مقاومت ملی همچنان ادامه دارد.

-۱۰-

ما در سال ۸۵ تجربیاتی همچو خرداد ماه، اول مهر، ۲۱ آذر، سالگرد خوجالی، جریان‌ات بعد از فوتبال در تبریز و والیبال در اورمی و ۲ اسفند داریم، در این جریان‌ات حضور مردم انکار ناپذیر است ولی حضور فعالین شناخته شده در صف اول اعتراضات بسیار کم‌رنگ است. چرا؟

ببینید، ما باید قبول کنیم که حرکت ملی آذربایجان از ضعف‌های بسیاری رنج می‌برد، ولی بسیاری از این ضعفها نه از کم کاری فعالین بلکه اجبار فضای حاکم است. بحث خرداد ماه متفاوت از سایر جریان‌ات است، در اعتراضات خرداد تمام فعالین در صف اول حرکت بودند. اما بعد از خرداد تاکتیک مقابله دولت ایران فرق کرد، فعالین شناخته شده چند روز قبل از روز موعود یا تحت نظر هستند و یا بازداشت می‌شوند اما فعالین دیگر کار خودشان را انجام می‌دهند ما کم‌رنگ شدن حضور فعالین را اصلا قبول نداریم.

-۱۱-

موج احضار، بازداشت، احکام سنگین زندان در برخورد با فعالین و حتی با مردم عادی شدت یافته به نظر AMDT این روند می‌تواند در دراز مدت تاثیر منفی در مبارزات ملی داشته باشد؟ به نظر ما این احضار و بازداشت‌ها شاید در کوتاه مدت مسکنی برای ارتجاع شونیستی باشد ولی در دراز مدت اصلا کار ساز نیست. در این فضا فعالین حرکت ملی هوشیار تر از قبل گام بر می‌دارند، شیشه هر چه قدر خرد شود ریز تر و برنده تر خواهد شد.

-۱۲-

از باب نقد گروه‌ها و احزاب سیاسی حرکت ملی سوالی مطرح کنیم، باید بپرسیم که چه عاملی باعث عدم انسجام در بین گروه‌ها می‌شود؟

ما در داخل حرکت ملی نتوانسته ایم که سه معضل منیت فردی، شخصیت پرستی و بی تجربگی تشکیلاتی را پشت سر بگذاریم. ضمناً مسئله عدم انسجام گروه‌ها را اینقدر بزرگ نکنیم، ما در تاریخ معاصر تشکیل احزاب سیاسی آذربایجان چقدر تجربه تشکیلاتی داریم. آیا اصلاً در آذربایجان فضایی برای آغاز پروسه حزب سازی و حزب گرایی بوده که ما نکرده ایم، کدام حزب سیاسی آذربایجان توانسته در قامت یک حزب واقعی هژمونی لازم را ایجاد کند؟ برای انسجام بین احزاب باید زمینه‌های تاریخی، ساختارهای واقعی حزبی، تجربه‌های مبارزه سیاسی و سعه صدر مبارزین در کنار هم قرار بگیرد و این مسئله را گذشت زمان حل خواهد کرد.

۱۳-

اگر قرار باشد روزی گروه‌ها و احزاب سیاسی حرکت ملی در داخل و خارج به پلاتفرم واحدی برسند AMDT چه خطوطی را خط قرمز خود خواهد دانست؟ اصول و باورهای آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی در مرامنامه و بیانیه اعلام موجودیتش کاملاً مشخص است. AMDT از باب منافع تشکیلاتی می‌تواند به حداقل‌ها اکتفا کند ولی در باب منافع ملی ملت آذربایجان خط قرمزهای ما مشخص است.

۱۴-

آیا AMDT به عنوان تشکیلاتی که در داخل سازمان دهی شده تاکنون برای ایجاد جبهه و یا حداقل رسیدن به تعامل گامی برداشته؟ ما در حد مسئولیت خود برای تشکیل جبهه حرکت‌هایی کرده ایم در مورد تعامل با سایر طیف‌های حرکت ملی در داخل حتماً این کار را می‌کنیم.

۱۵-

معمولاً در بین گروه‌ها و احزاب سیاسی حرکت ملی بحث استقلال و فدرالیسم تبدیل به جنجالی شده AMDT این مسئله را چگونه ارزیابی می‌کند؟ ببینید استقلال ملی آرزوی هر ملت تحت ستم ملی است. ملت آذربایجان نیز از این امر مستثنا نیست. به نظر ما مطرح کردن بعضی مباحث که فعلاً شرایط درک آن از سوی مخاطب مهیا نشده نتیجه مثبتی به همراه نخواهد آورد.

۱۶-

AMDT در ادبیات و بیانیه‌ها ی خود معمولا از کلمه حق تعیین سرنوشت سیاسی سخن می‌گوید مرز این کلمه در حرکت ملی و آذربایجان تا کجاست؟ بعضی معتقدند کلمه حق تعیین سرنوشت سیاسی و ملی عبارت نامفهومی است. اما ما باور داریم که از این کلمه می‌توان در ابعاد جهانی و داخلی استفاده کرد. ما معتقدیم که ملت آذربایجان با مقاومت ملی و اعتراضات مدنی سراسری زمینه برگزاری رفراندوم تحت نظارت سازمان ملل متحد در شرایط مساوی تبلیغی (برخوردای از رادیو تلویزیون مستقل، مطبوعات و جراید آزاد، میتینگ و تشکیل حزب سیاسی) را فراهم آورده و سرنوشت خود را بعد از آن رقم خواهد زد.

۱۷-

برخی شنیده‌ها حاکی از آن است که جریان‌های جدیدی با نام‌های مختلف ظهور پیدا کرده و یا در حال ظهور است دیدگاه AMDT در مورد این جریان‌ها چیست؟ ما هم خبرهایی در این زمینه داشته‌ایم و برای دوستان آرزوی موفقیت می‌کنیم، حتما در مبارزه ملی امری مثبت خواهد بود.

۱۸-

با اینکه نقد تشکیلات گاموح احتمال آغاز تخریبات فراوانی را به همراه دارد، ولی برای تنویر افکار عمومی مجبوریم سوالی در مورد گاموح داشته باشیم، اخیرا اختلافات در داخل گاموح شدت گرفته است و ظاهرا زمزمه‌هایی در رابطه با انشعاب و استعفا در داخل گاموح به گوش می‌رسد. شما این مسائل را چگونه تحلیل می‌کنید؟ ما از این مسئله اصلا خوشوقت نیستیم. علیرغم تضادهای بسیاری که بین ما و تشکیلات گاموح وجود دارد ما از وضعیت پیش آمده برای گاموح نگرانیم زیرا این مسائل می‌تواند در بطن حرکت تأثیرات منفی داشته باشد. به نظر ما در داخل گاموح کودتای درون تشکیلاتی در حال شکل‌گیری است و شاید ما در آینده با گاموح دیگری روبرو شویم.

۱۹-

این مسائل تنها در خارج مرزها بوده و یا در داخل نیز مسائلی وجود داشت؟

گاموح در داخل نیز دچار مشکل شده است. مشکل در داخل و خارج بودن مسئله نیست اساسی ترین مورد مشکل تئوریکی و ساختارهای تشکیلاتی است. تعدادی از نیروهای داخلی گاموح از ماه‌ها قبل دچار اختلاف شده‌اند و حتی تا برخورد فیزیکی هم پیش رفته‌اند .

۲۰-

نامه سرگشاده حسین تورک ائلی به محمود علی چهرگانی که در سایت‌های اینترنتی منتشر شد بسیار غیرمنتظره بود، این برخورد را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

ما فقط به این حرف بسنده می‌کنیم که آقای حسین تورک ائلی آنچه را که خود کاشته‌اند درو می‌کنند. حذف رقیبان با تخریب و شانتاژ و تهدید نتیجه‌ای جز این نخواهد داشت. زمانی که آقای چهرگانی دیگران را با تهمت جواب می‌دادند، خود جناب تورک ائلی بصورت غیر دمکراتیک دیگران را به باد انتقاد می‌گرفتند و جالب اینکه خودشان مورد تهمت قرار گرفته‌اند و از اصول دمکراتیک سخن می‌گویند.

۲۱-

-محمد رضا آقاپور زمانی که در داخل فعالیت می‌کرد مواضع انتقادی شدیدی علیه چهرگانی داشت ولی بعد از اینکه به اروپا رفت مواضعش کاملاً فرق کرد و در صدر گاموح قرار گرفت و حالا دوباره مقابل گاموح قرار گرفته این تناقض را چگونه می‌توان ارزیابی کرد؟

دقیقاً اینطور است. جناب آقاپور وقتی که مسئولیت هفته‌نامه آسان را بر عهده داشتند بشدت منتعقد گاموح و چهرگانی بودند در خارج در صدر آن قرار گرفتند و حالا هم برعکس، بهتر است خودشان در این مورد توضیح دهند .

۲۲-

-خبرهایی در دست است برخی از هواداران فاناتیک گاموح در نامه‌ای از صدر گاموح خواسته‌اند دستور حذف فیزیکی تعدادی از فعالین شناخته شده حرکت ملی را که قبلاً بشدت از سوی گاموح تخریب می‌شدند را صادر کنند، آیا این خبرها صحت دارد؟

متأسفانه بله، همین کارها گاموح را به این وضعیت انداخته است. بهتر است این موضوع را به آینده موکول کنیم .

-۲۳

اگر این مسائل صحت داشته باشد آیا نمی‌تواند حرکت ملی را به سیر قهقراپی رهنمون سازد؟ اصلا موضوع ربطی به حرکت ملی ندارد. قطار حرکت ملی در مسیر خودش است، اگر روزی خود ما هم از مسیر خارج شویم مجبور به پیاده شدن از قطار حرکت ملی خواهیم شد.

-۲۴

ظاهرا تفکرات و اندیشه‌های رادیکالی در داخل حرکت ملی حالت جدی تری به خود می‌گیرد و برخی گروه‌ها نیز از این مسئله زیاد هم نگران نیستند. AMDT رشد این گونه تفکرات را چگونه ارزیابی می‌کند؟ تفکرات رادیکالی تعاریف مختلفی دارد، اگر منظور از رشد رادیکالیسم به معنی مقاومت در مقابل دشمن است ما هم با آن مشکلی نداریم ولی اگر منظور از رشد رادیکالیسم وارد شدن به فازهای دیگریست این فعلا در دیدگاه آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی نمی‌گنجد.

-۲۵

ما در سال ۸۵ شاهد آن بودیم که رویکرد نظامی در بین جریانات ملی کردستان، الاهواز و بلوچستان پررنگ تر شده است، احتمال آغاز این گونه حرکات را در آذربایجان چگونه ارزیابی می‌کنید؟ ساختارهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و مذهبی این ملت‌ها با آذربایجان بسیار متفاوت است. این سوالی است که به تحلیل و باز شکافی مسئله دارد ما احتمال آغاز این گونه حرکات را در آذربایجان بسیار کم می‌دانیم مگر آنکه شرایط تغییر کرده و بحث از دفاع تمامیت ارضی آذربایجان به میان آید.

-۲۶

آن گونه که مشخص است، هئیت حاکمه ایران برای مقابله با بحران‌های قومی و ملی در ایران تدابیر سخت تری را اندیشیده است، AMDT

سیاست‌های سرکوب ملی دولت ایران را چگونه ارزیابی می‌کند؟

تاریخا در ایران نظام‌های حاکمه هر وقت که موقعیت خود متزلزل می‌بینند، سرکوب ملت را شدت می‌بخشند. نظام فعلی ایران با شعار وحد ملی و انسجام اسلامی دکه سرکوب را زده است. با تشدید سرکوب‌ها و تحدید آزادی‌ها حاکمان از مردم فاصله می‌گیرند و مردم برای خیزش عمومی آماده تر می‌شود و این مسئله در ایران خصوصا در بین ملت‌های غیر فارس تحت سیطره دولت ایران حتمی است.

-۲۷

-جنش های اجتماعی و صنفی در ایران فعال تر شده است، ما اعتصابات کارگران نساجی، شرکت واحد، زنان و معلمان در پیش روی داشتیم آیا این جریانات می تواند در فضای سیاسی آذربایجان نیز تاثیر گذار باشد؟ تاثیر آن در روند حرکت ملی چگونه خواهد بود؟

دون شک به خاطر ارتباط اقتصادی و اجتماعی لایه های مختلف جامعه این جریانات در آذربایجان نیز تاثیر می گذارد. فعالین حرکت ملی آذربایجان باید با تحلیل دقیق مسئله در دراز مدت می توانند این تاثیرات را با اندیشه و خواست های ملی تبیین کرده و به نفع ملت آذربایجان سوق دهند.

-۲۸

هئیت حاکمه ایران در خارج و داخل دارای اپوزیسیون های برانداز و نیمه رسمی است، این اپوزیسیون در آذربایجان و در بین روشنفکران آذربایجان هم جایگاهی دارد، کلا تحلیل

AMDT

در مورد این جریانات چیست؟

روشنفکران ملت آذربایجان در صد سال گذشته فداکاری های بی شماری برای این جریانات کرده اند، اما با آغاز جنبش نوین ملی در آذربایجان طیفی جدید از روشنفکران با اندیشه های ملی در حال شکل گیری است. فعالیت این جریانات در آذربایجان بسیار محدود است خصوصا بعد از جریانات خرداد ماه این فعالیت ها محدود تر هم شده است. تعداد کمی از افراد در تبریز همچنان سنگ این جریانات را به سینه می زنند که اگر لازم باشد افشاگری هایی در این زمینه صورت خواهد گرفت .

-۲۹

آیا نمی توان این بیم را داشت که در آینده این جریانات تبدیل به معضل مبارزات ملی شود؟ احتمال آن بسیار زیاد است و از حالا باید کار های اساسی صورت گیرد. لازم است در این مورد از تلویزیون ملی آذربایجان قدردانی کرد ولی لازم است که بیشتر از قبل بر روی آن کار شود .

-۳۰

دولت احمدی نژاد و هئیت حاکمه ایران با بحران های فراوان داخلی و خارجی و فشار های اقتصادی روبروست، این بحران ها موجبات تورم ، گرانی ، بیکاری و.. می شود و طبیعتا این مسائل بر روی ملت آذربایجان نیز فشار می گذارد آیا این فشار ها می تواند رشد حرکت ملی را محدود کند؟

متاسفانه شونیسیم فارس اساس های اقتصادی ملت آذربایجان را نیز هدف قرار داده است و از سوی دیگر با بحرانی شدن وضعیت اقتصادی فشارها بر روی مردم بیشتر می شود و فاصله مردم را با مبارزه و مقاومت ملی بیشتر می کند، از رسالت های دیگر فعالین این است که بیشتر از قبل بر تبعیض های اقتصادی تاکید کنند و مردم را از علل آن آگاه سازند اگر اینگونه باشد نه تنها رشد حرکت ملی محدود نخواهد شد بلکه از آنجائیکه مردم فشار اقتصادی را بیشتر از فشار سیاسی فرهنگی حس می کنند رشد حرکت ملی بیشتر خواهد شد.

-۳۱

شما وضعیت دولت احمدی را با توجه به بحران های مختلف داخلی و خارجی چگونه ترسیم می کنید؟ دولت احمدی نژاد را اگر این بحران ها هم ساقط نکند جنگ قدرت داخل نظام این دولت را از بین خواهد برد اما سخن از دولت احمدی نژاد و خاتمی و رفسنجانی نیست کل نظام روز های بحرانی را سپری می کند.

-۳۲

ایران گام های بلندی را در راه رسیدن به قدرت هسته ای برداشته است، این تحرکات ایران احتمال حمله نظامی به ایران را شدت می بخشد ، AMDT

وضعیت آذربایجان و حرکت ملی را در صورت آغاز جنگ چگونه ارزیابی می کند؟

به نظر ما علیرغم تبلیغات جنگی به این زودی ها در کار نیست. کشور های اروپایی منافع سر شاری در ایران دارند اروپایی ها نه ایران اتمی می خواهند و نه جنگ از سویی دیگر جرج بوش از سوی دمکرات ها تحت فشار است. تا انتخابات ریاست جمهوری آمریکا شرایط هر لحظه می تواند تغییر کند. به نظر ما ملت آذربایجان و فعالین حرکت ملی باید کارت خود را بهتر بازی کنند زیرا ممکن است با کمترین سهو و یا کوتاهی تاریخ را بسوزانند.

-۳۳

-خبر های موثق حاکی از آن است که دولت ایران در مناطق شمالی آذربایجان نیروهای سنگین نظامی

مستقر کرده، آیا این می تواند به معنای زنگ خطری برای ملت آذربایجان و کشور تورکیه باشد؟

این خبر را هسته های مقاومت آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی نیز تأیید کرده اند. البته استقرار نیروهای موشکی و ساختن سنگر های زرهی و پیاده در مرز های تورکیه چندین سال است که صورت می گیرد و به تازگی این نیرو ها تقویت شده اند. بر اساس خبر های موثق فرمانده جدیدی برای پایگاه دوم

شکاری تبریز انتخاب شده و یگان‌های هوایی این پایگاه هوایی تقویت شده‌اند و واحدهای پدافند هوایی در ارتفاعات آذر شهر، تبریز، مرند و سرو مستقر شده‌اند. واحدهای سنگین تیپ زرهی مرند و لشکر ۲۱ حمزه نیز در مرزهای جمهوری مستقل آذربایجان مستقر شده‌اند. طبیعتاً این‌ها نمی‌توانند خبر خوشی برای ملت آذربایجان باشد.

۳۴-

در برخی محافل مطبوعاتی جمهوری آذربایجان بحث‌هایی در مورد واگذاری پایگاه‌های نظامی به نیروهای ناتو مطرح است و در کنار آن مباحثی نیز در مورد احتمال حمله نظامی ایران به مراکز در جمهوری مستقل آذربایجان مطرح است، دیدگاه AMDT در این مورد چیست؟

البته این تهدیدها از سوی نفر اول دولت ایران، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و فرمانده سپاه پاسداران بصورت آشکار از تریبون‌های رسمی و نمازهای جمعه صورت می‌پذیرد. این آقایان فکر می‌کنند که هدف قرار دادن یک کشور مستقل به این سادگی است، صدام حسین هم با موشک‌های اسکاد ب ۱۲ اسرائیل را هدف قرار داد اما نتیجه معکوس بود. هدف قرار دادن جمهوری مستقل آذربایجان می‌تواند آتش جنگ داخلی در ایران را برافروخته کند.

۳۵-

در چند ماه اخیر برخی اقدامات حکومت جمهوری مستقل آذربایجان، مانند دادن رای مثبت برای خروج ایران از نظارت دائمی حقوق بشر و تحویل‌های موسوی موجب رنجش فعالین حرکت ملی شده موضع AMDT در قبال این اقدامات چه بود؟

جمهوری آذربایجان دولتی مستقل و منافع مشخصی دارد ولی آذربایجان میملی دیره نیش تشکیلاتی به عملکرد حکومت فعلی آذربایجان معترض است. البته ما نمی‌توانیم عملکرد ضعیف یک حکومت را به حساب دولت ملی و ملت آذربایجان بگذاریم. اما آنچه مهم است عملکرد ضعیف حکومت فعلی آذربایجان تنها در این دو مورد خلاصه نمی‌شود.

۳۶-

ظاهراً برخی از شخصیت‌های سیاسی حرکت ملی برخورد تندی با این مسائل داشتند؟
دکتر چهرگانی مطالبی در این مورد داشتند که خودشان می‌توانند در این مورد جواب بدهد.

-۳۷

دیدگاه AMDT در مورد سیاست کشور تورکیه در قبال جنگ عراق و خصوصاً شمال عراق چیست؟ به نظر ما تورکیه قافیه را وقتی باخت که پارلمان تورکیه رای به عدم دخالت در جنگ داد و این اشتباه تاریخی اردوغان و اسلامگرایان در تورکیه اساس جمهوری تورکیه را با مشکل روبرو ساخت. در بحران عراق خصوصاً مسئله PKK و مسئله ترکمن‌ها ارتش تورکیه تصمیم درستی گرفته بود که با کار شکنی اسلامگرایان عقیم ماند.

-۳۸

آیا واقعا ما با مسئله ای بنام تجزیه کشور عراق مواجه هستیم؟

سناتورهای دمکرات و افکار عمومی آمریکا هر روز بحث خروج نیروهای آمریکایی از عراق را مطرح می‌کنند، جرج بوش و سنی‌های عراق به خوبی می‌دانند که خروج آمریکایی‌ها از عراق یعنی جنگ داخلی و تجزیه عراق بخشی از کردها از این مسئله نگران نیستند و اما بخشی هنوز آن را زود می‌دانند ولی شیعیان عراق که از سوی ایران و پنهانی از سوی انگلیس حمایت می‌شوند از این مسئله بسیار خوشوقت می‌شوند. ممکن است به خاطر منافع کشور‌های همسایه، آمریکا و انگلیس تجزیه عراق مدتی به عقب بیفتد ولی این مسئله انجام خواهد پذیرفت.

-۳۹

در بحث حق تعیین سرنوشت ملت‌ها آیا ملت کرد عراق می‌تواند دولت مستقل کردستان را تشکیل دهند؟

کردها در این مسئله بسیار هوشیار عمل کردند و کارت‌های خود را به خوبی بازی می‌کنند. ملت کرد عراق این حق را دارند که صاحب دولت شوند و لی اگر این مسئله حق دیگران را در کرکوک و اربیل و غرب آذربایجان و جنوب تورکیه به خطر اندازد کردها با مشکلات زیادی روبرو خواهند شد.

-۴۰

به نظر شما ارتش تورکیه در شمال عراق دخالت خواهد کرد؟ اگر اینچنین باشد تاثیر آن بر منطقه و آذربایجان چه خواهد بود؟

به نظر ما شمال عراق تبدیل به پایگاه تروریست‌های پ.ک.ک شده و مسعود بارزانی و جلال طالبانی ره‌های خود را بازی می‌کنند. چنانچه در گفته‌های بارزانی اعلام حمایت آشکار از گروه تروریستی پ.ک.ک را می‌توان در سخنرانی سپتامبر ۲۰۰۶ به عینه مشاهده کرد. ارتش تورکیه هر لحظه آماده وارد شدن به شمال عراق است ولی این منافع آمریکاست که چنین اجازه‌ای را نمی‌دهد. کرکوک و اربیل به عنوان خاکریز اول مبارزه ما با تروریسم کورد در غرب آذربایجان است اگر این خاک ریز به سادگی از دست برود ما در غرب آذربایجان و تورکیه در جنوب با مشکلات زیادی روبرو خواهیم شد. ما امیدواریم اینبار سیاست‌مداران تورکیه بیشتر از قبل هوشیار تر باشند.

-۴۱

برادران ترکمن در کرکوک و اربیل روزهای سختی را سپری می‌کنند به روز رفراندوم نیز نزدیک می‌شویم تحلیل AMDT در این مورد چیست؟

متأسفانه این نتیجه سیاست‌های غلط دولت‌های پیشین و فعلی تورکیه و رهبران ترک‌های ترکمن است ملت ترکمن را در شمال عراق و در اراضی تاریخی خود گرفتار کرده است. ما به عنوان آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی نگرانی و اعلام حمایت خود را به فعالین جبهه ترکمن اعلام داشته ایم و در بیانیه‌ای به صراحت اعلام کرده ایم که وضعیت سخت برادران ترکمن در کرکوک سرنوشت کردهای مهاجر غرب آذربایجان را دچار تلاطم خواهد نمود.

-۴۲

کمیته‌ای بنام کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان تشکیل یافته و آنگونه که از شهر مناطق غربی آذربایجان خبر می‌رسد این کمیته با استقبال مردمی روبرو شده، AMDT

چه دیدگاهی در این مورد دارد؟

ما هم خبر تشکیل این کمیته را شنیده ایم و CD و بیانیه‌های پخش شده کمیته توسط هسته‌های مقاومت ملی به دستمان رسیده است ما از طرف آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی به همه دوستان در کمیته تبریک می‌گوییم و آمادگی خود را برای همکاری با این کمیته اعلام می‌کنیم.

-۴۳

به عنوان آخرین سوال می‌خواستم نظر کلی AMDT را در مورد بحرانی که می‌تواند در آینده گریبانگیر مناطق غربی آذربایجان شود چیست؟ در یک کلام اینکه تاریخ پیش روی ماست بخشی سرزمین‌های تورک

از سوی روس‌ها اشغال شد، قسمتی در قبرس گرفتار یونان‌ها آمد، بخشی از آذربایجان تبدیل به ارمنستان گردید، بخشی در قاراباغ اشغال شد، بخشی در کرکوک گرفتار تروریسم کورد است و اگر چشممان را باز نگه‌نداریم خیلی مسائل می‌تواند در غرب آذربایجان صورت بپذیرد چنانکه در سال‌های ۱۹۱۸ صورت گرفت

بخش دوم

سوال : در عرصه سیاست داخلی و خارجی ایران مسئله انرژی هسته ای از مهم ترین مسائل به شمار می آید دیدگاه تشکیلات در این مورد چیست ؟ در گفتگوی قبلی هم اشاره نمودیم که آذربایجان میلی دیرنیش تشکیلاتی با پیوستن ایران به باشگاه هسته ای جهان مخالف است. به نظر ما در ایران پیشرفت سیاسی و نظامی نه در خدمت مردم بلکه برای تقویت و تضمین ماندگاری نظام حاکمه و سیستم سانترالیسم فارس گرا می باشد. شما دقت کنید تمام صنایع زیر بنایی تاسیسات هسته ای ایران در مناطق مرکزی ایجاد شده. بعد از تغییر در هیئت مذاکره کننده ایران و آمدن آقای لاریجانی سیاست هسته ای ایران منطبق با اندیشه های جریان راست سنتی در ایران طراحی می شود. این تصمیمی است که در شورای عالی امنیت ملی گرفته شده یعنی ارکان نظام در این تصمیم دخیل اند. اینها بالاخره بسته پیشنهادی اروپا را خواهند پذیرفت، یعنی تا دقیقه نود برای جواب گویی به افکار داخلی با پرونده هسته ای بازی خواهند کرد. نظام با آن شعار هایش نمی تواند به یکباره تعلیق انرژی هسته ای را بپذیرد، چون ۲۷ سال تمام با شعار مرگ بر آمریکا به جنگ اپوزسیون و جنبش های ملی گرای غیر فارس در ایران رفته و آنان را به شدید ترین وجه سرکوب کرده است. فارغ شدن ایران از مسئله انرژی هسته ای چه با اتم چه بی اتم یعنی آغاز تسویه حساب با همه حرکت ملی آذربایجان هم از این گردونه خارج نیست. در کل به نظر آذربایجان میلی دیرنیش تشکیلاتی در خوشبینانه ترین وضعیت نظام حاکمه برای خود خط قرمز هایی را ترسیم نموده و بالاخره بسته را خواهد پذیرفت ولی در بدترین وضعیت اگر ایران بتواند بازی را آنگونه که خود می خواهد پیش ببرد و در زمان باقی مانده رسماً به قدرت هسته ای تبدیل شود تداوم مبارزه ملی در آذربایجان با یک قدرت هسته ای که قدرت چانه زنی اش در عرصه بین المللی بالا رفته بر ملت آذربایجان بسیار سخت خواهد بود .

سوال : در روزهای اخیر جنگ شدیدی در فلسطین و لبنان در جریان است، دیدگاه تشکیلات در رابطه با این درگیرها و کلا در رابطه با مسئله فلسطین و اسرائیل چیست ؟ آذربایجان میلی دیرنیش تشکیلاتی در رابطه با سرنوشت ملتها همان نظریه را دارد که برای خود ملت آذربایجان طلب می کند. یعنی تعیین حق سرنوشت سیاسی و ملی بدست خود ملتها برای حاکم نمودن دموکراسی به شیوه های دموکراتیک. طبیعتاً ملت

فلسطین نیز صاحب این حق است. ملت فلسطین ۵۰ سال مبارزه خونینی را پشت سر گذارده بالاخره رهبران ملت فلسطین با توجه به شرایط جهانی این را قبول کرده اند که بر پایه پیمان اسلو و طرح راه با اسرائیل به صلح برسند و استقلال کشور فلسطین را اعلام کنند در لبنان هم همینطور بعد از جنگهای داخلی لبنان بالاخره قدرت مرکزی در بیروت در حال تثبیت شدن بود. ولی ترور رفیق حریری وضعیت را دچار تحول نمود. واقعیت این است که قدرت های منطقه ای برحسب منافع خود خواهان حل شدن مسئله فلسطین و لبنان و عراق نیستند و تا زمانی که منافع قدرت های منطقه ایجاب نکند ملت فلسطین و لبنان روی آرامش را به خود نخواهند دید.

سوال: حماس در فلسطین توانست با اکثریت آرا دولت تشکیل دهد ولی آمریکا و اسرائیل نپذیرفتند در لبنان هم همینطور حزب الله توانست بسیاری از کرسی های پارلمان لبنان را بدست آورد ولی اصرار برای از بین رفتن حزب الله است؟ ظاهراً همینطور است، ببینید اصرار برای از بین رفتن حزب الله نیست هدف زمین گذاردن سلاح دور شدن از تروریسم است. حماس و حزب الله لبنان بعد از فشارهای جهانی از مبارزه مسلحانه فاصله گرفتند ولی هیچوقت اصل مبارزه مسلحانه را تعطیل نکردند این مغایر با روحیه صلح است. این دو گروه شبه نظامی قبل از آنکه وارد عرصه معادلات سیاسی شوند سرنوشت سیاسی خود را با سیاست های منطقه ای سوریه و ایران گره زدند. این ایران و سوریه است که در لبنان و فلسطین می جنگند نه حماس و حزب الله به نظر ما بحث در گیری کنونی در منطقه در رابطه نزدیک با مسائل هسته ای ایران و جنگ عراق دارد این مسئله را می توان از سخنان اخیر رایس و احمدی نژاد آنالیز کرد. ایران برای مقابله با مشکلات داخلی و خارجی خود نیاز به اهرم فشار دارد، اینها بارها گفته اند که در صورت فشار به ایران منطقه روی آرامش را نخواهد دید، اگر مطالب کیهان را مطالعه کنیم خواهیم دید که اینها بر طبل جنگ می کوبند. در عراق هم همینطور است بالا گرفتن در گیری بین سنی ها و شیعیان بی ارتباط با مسائل هسته ای ایران حتی در رابطه با مسائل جناحی ایران نیست در این بین حزب الله و حماس هر چقدر هم به اصول مبارزه پارلمانتیستی نزدیک شوند نخواهند توانست کاری از پیش ببرند. اسرائیل سیاست خود را بر پایه نابودی حزب الله گذارده و خانم رایس نیز در مصاحبه اخیر خود گفته که پروژه خاورمیانه جدید استارت خورده.

سوال: ترکیه هم برای حل بحران منطقه وارد میدان شده و سعی در میانجی‌گری دارد این در حالیست که مسئله تروریسم در خود ترکیه بسیار حاد شده؟ ترکیه بعنوان یکی از کشورهای مسلمان قدرتمند منطقه با اسرائیل و فلسطینیان رابطه نزدیکی دارد. در ترکیه دولتی اسلام‌گرا بر روی کار است و عضو موثر سازمان کشورهای اسلامی ست طبیعتاً با ید وارد مسئله شود. اما دخالت ترکیه با دخالت‌های سوریه و ایران بسیار متفاوت است. ما می‌بینیم که از یک سو "خالد مشعل" از مسئولان حماس بعد از پیروزی حماس در انتخابات به ترکیه می‌رود و از سوی نیز رابطه نظامی و سیاسی ترکیه با اسرائیل گسترش می‌یابد. یعنی ترکیه دنبال سیاست تعادل در منطقه است نه ایجاد بحران. گروه‌های تروریست کرد pkk در لبنان و تا این اواخر در سوریه پایگاه نظامی داشتند و این خوشایند دولت ترکیه نیست. از سوی نیز همین گروه‌های تروریست کرد با استفاده از شرایط بحرانی منطقه در شمال عراق به سازماندهی خود مشغولند دولت ترکیه برای پیش بردن اهداف بلند مدت و کوتاه مدت خود در مقابل تروریسم مجبور است که تمام راه‌های دیپلماتیک را در پیش گیرد و این حق طبیعی دولت ترکیه است .

سوال : کرد ها سالهاست که برای استقلال خود مبارزه می کنند این مبارزه در عراق، ایران، سوریه و ترکیه تا به امروز ادامه داشته حالا آذربایجان میلی دیرنیش تشکیلاتی اگر به نظریه حق تعیین سرنوشت سیاسی و ملی ملتها معتقد است مبارزه کرد ها را چگونه ارزیابی می کند؟ ببینید مبارزه برای تعیین حق سرنوشت سیاسی و ملی با تروریسم فاصله زیادی دارد. در خود ایران کرد ها سالهاست که مبارزه می کنند کسی در حرکت ملی با آنها مشکل ندارد، مشکل اساسی در افراطی‌گری و نقض حقوق دیگران است. وقتی تیم‌های نظامی گروه پژاک و PKK وارد عملیات می شوند طبیعتاً اقتصاد منطقه، امنیت منطقه آسیب می‌بیند و منطقه نظامی می‌شود. حاکم شدن فضا امنیتی و نظامی در مبارزه ملی ما هم اخلال ایجاد می‌کند. ارتجاع شو نیستی نیز با بهانه قرار دادن امنیت منطقه از سرمایه‌گذاری و ایجاد صنایع مادر در منطقه خود داری می‌کند و ما این را نمی‌توانیم قبول کنیم. در کنار این گروه‌های تروریستی کرد پا را از این هم فراتر گذارد و ادعاهای ارضی خود را در غرب آذربایجان مطرح می‌کنند در این وضعیت ما با آنها مشکل پیدا می‌کنیم اگر آنها مبارزه را در کردستان ادامه دهند کسی با آنها مشکل ندارد. در ترکیه هم وضعیت اینطور است در سالهای اخیر احزاب کرد در ترکیه شروع به فعالیت کرده‌اند. جمعیت دمکراتیک یک حزب کرد است شهر استانبول و دیگر‌های ترکیه آزادانه میتینگ سیاسی می‌گذارند. ولی در جنوب و جنوب شرقی ترکیه وضعیت

فرق می‌کند. گروه‌های تروریست کرد با اعمال تروریستی خود دولت ترکیه را مجبور دفاع مشروع می‌کنند. ترکیه در شرایط ورود به اتحادیه اروپا آزادی‌های مدنی را گسترش داده و گروه تروریستی PKK نیز از آن بخوبی سو استفاده می‌کنند. تروریسم کور و هدف قرار دادن اهداف غیر نظامی و مردم نمی‌تواند معنایی داشته باشد. آیا ترکیه تا بحال بی دلیل به کرد‌های عراق ضربه زده است؟ آنها بنا به منافع ملی خود رابطه دوستانی دارند .

سوال : ترکیه در مورد کر کوک و ترکمن‌های عراق دخالت کرد. سیاست ترکیه در طول تاریخ حمایت از ترک‌ها بوده این به دور از منطق و قاعده نیست. ما این سیاست را در مورد ترک‌های کریمه دیدیم ، در سال ۱۹۱۸ در آذربایجان دیدیم ، در خود آذربایجان جنوبی هم این اتفاق افتاد در قبرس هم چنین بود و حالا در کر کوک هم دولت ترکیه برای دفاع از جان ترک‌ها وارد عمل شد و آنها نه با دخالت رسمی بلکه با حمایت مالی و معنوی مسئولیت اصلی در کر کوک بر عهده جبهه ترکمن عراق بوده است. ما هم به عنوان آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی خودمان را حامی برادران ترکمن عراق و سایر ترک‌های جهان می‌دانیم .

سوال: سیاست آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی در رابطه با مشکل تروریسم کرد در غرب آذربایجان چیست ؟ مسئله غرب آذربایجان و مشکل تروریسم در آنجا به مانند مسئله قاراباغ برای آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی بسیار مهم است. دوستان ما در شهرهای آذربایجان غربی بر اساس سیاست‌های تشکیلاتی به دقت و حساسیت مسئله را دنبال می‌کنند. کمیته مبارزه با تروریسم و دفاع از غرب آذربایجان تشکیل یافته و امیدواریم که به زودی کار خود را بر اساس پرنسپ‌های تشکیلاتی کار خود را شروع کند. ما در غرب آذربایجان با کسی مشکل نداریم دوستان، تا زمانی که برای ملت آذربایجان مشکل درست نکنند که بعضا می‌کنند صلح و آرامش برقرار است ولی اگر همینطور ادامه دهند بنده از طرف آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی اعلام می‌کنم که ما نیز آماده هستیم که تحرک نشان دهیم. سیاست تشکیلاتی فعلا بر اساس آگاهی دادن به خود ملت آذربایجان است دوستانمان در شهرهای غرب آذربایجان این کار را بصورت سیستماتیک آغاز خواهند کرد .

سوال: دیدگاه آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی در مورد آینده قاراباغ چیست؟ موضع کلیه طیف‌های حرکت ملی آذربایجان در مورد قاراباغ اشغالی شفاف و کاملاً مشخص است. آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی کاملاً اعتقاد راسخ دارد که مناطق اشغالی باید به هر نحو ممکن آزاد شوند. به نظر ما حامیان منطقه ای و بین‌المللی رژیم اشغالگر ارمنستان هیچ رغبتی به حل مسئله اشغال قاراباغ ندارند. متأسفانه دولت آذربایجان نیز در این رابطه قصور اتی داشته. در مسئله قاراباغ روسیه و ایران به عنوان دو قدرت جهانی و منطقه ای منافع سیاسی، اقتصادی و نظامی غیر قابل انکاری دارند. تثبیت امنیت اقتصادی و برتری نظامی آذربایجان منافع این دو کشور را به خطر می‌اندازد. در مورد خط لوله باکو جیهان هم همینطور بود در مسائلی همچو کنسرسیوم‌های نفتی و بحران چچن هم سیاست ایران به مانند سیاست اشغال قاراباغ جانبدار نه بود. در سالهای گذشته ایران با شدت بخشیدن به تحرکات جریان‌افراطی اسلامی و تالش‌های آذربایجان شمالی فشارهای زیادی را به آذربایجان شمالی وارد آورده این امر نتیجتاً به تقویت جبهه ارمنستان در مقابل آذربایجان شمالی شده است. سیاست مدافعه از کشوری غاصب و اشغالگر برای ملت آذربایجان قابل تحمل نیست.

سوال: در مورد خط باکو جیهان هم اینطور بود؟ بله، با افتتاح و راه‌اندازی خطوط انتقال نفت و گاز سالانه قریب به ۸ میلیارد دلار نصیب ملت و دولت مستقل آذربایجان می‌شود. سطح درآمد ناخالص ملی و درآمد سرانه بالا می‌رود و با قدرت گرفتن زیر بناهای اقتصادی زمینه‌های تقویت ارتش ملی آذربایجان فراهم می‌آید. از دیگر منافع سیاسی این خطوط اهمیت یافتن ژئوپولیتیک و استراتژیک آذربایجان و ترکیه در منطقه و مقابل اتحادیه اروپاست در مقابل تضعیف اقتصادی و جایگاه ژئوپولیتیک ایران به عنوان شاه‌راه انتقال گاز و نفت دریای خزر نیز برجسته می‌شود. برجسته‌تر شدن نقش منطقه ای و جهانی آذربایجان مستقل و ترکیه تأثیرات دراز مدت فراوانی بر حرکت ملی آذربایجان خواهد داشت.

سوال: سفر احمدی‌نژاد به آذربایجان در شرایطی صورت گرفت که نظام حاکم شو نیستی از شوک قیام ملی خرداد ماه ملت آذربایجان و سرکوب نظامی مراسم قلعه بابک خارج نشده بود. تحلیل آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی در این مورد چیست؟ در دیدگاه آذربایجان میلی دیره نیش تشکیلاتی سفر احمدی‌نژاد دهن کجی بزرگی به خواست‌های ملی ملت آذربایجان و خون‌شهبندان حرکت ملی است. این سفر علیرغم

بوق و کرنا های تبلیغاتی نظام حاکم کاملا شکست خورده است. نظام ارتجاعی شو نیستی با بسیج تمام امکانات خود خواست جلوی آبروریزی را بگیرد. گزارش و اسناد موثقی در دست است که نیروهای بسیج را با اتوبوس به اینجا و آنجا انتقال می دادند. ادارات را تعطیل می کردند تا عدم حضور ملت آذربایجان

ملموس نباشد. از ترس خیزش دوباره در تبریز آزادی بسیاری از فعالین بازداشت شده در قیام خرداد ماه را به تعویق انداختند. در شهر مرند تعدادی از جوانان بازداشت شدند ، در شهر سراب هنگام سخنرانی احمدی نژاد مردم با کشیدن هو به دروغ های وی جواب دادند. به نظر ما احمدی نژاد مسئول اول سرکوب خونین قیام ملت آذربایجان می باشد. سفر احمدی نژاد به آذربایجان جز دادن وعده های دروغین نتیجه دیگری نداشت .

سوال: ظاهرا سفر احمدی نژاد به غرب آذربایجان نیز گرفتار برخی مسائل شده؟ حساسیت در غرب آذربایجان بیشتر از تبریز و سایر مناطق آذربایجان است. فقر در غرب آذربایجان بیداد می کند، صنعت کشاورزی در منطقه کاملا ورشکسته شده، تغییر ترکیب جمعیتی همه را نگران کرده در قیام خرداد ماه دو نفر در اورمیه و قریب ۱۵ نفر در سولدوز شهید شده اند که مسئولیت آن بر عهده فرد اول دولت ایران می باشد. استاندار آذربایجان غربی در مصاحبه با یکی از مطبوعات استانی اعتراف کرده که تعویق سفر رئیس جمهور بی ارتباط با حوادث اخیر آذربایجان نیست .

سوال: جناح های نظام حاکمه شو نیستی خود را برای انتخابات خبرگان آماده می کنند، این در حالیست که برخی بر ترک بودن رهبر روحانی ایران تاکید دارند . دیدگاه آذربایجان میملی دیر نیش تشکیلاتی در این زمینه چیست؟ ترک بودن و یا نبودن رهبر روحانی ایران تفاوتی به حال ملت و حرکت ملی آذربایجان نخواهد داشت. همین رهبر روحانی در تقابل با قیام ملی ملت آذربایجان بدون آنکه سخنی برای مدافعه بزند در سخنانش صراحتا دستور بر خورد خشن فیزیکی را صادر کرد. در مورد انتخابات مجلس خبر گان باید گفت که این انتخابات در بین مردم برد چندانی ندارد و صرفا جناح های داخلی نظام هستند که برای تصاحب قدرت به مبارزه می پردازند. چنانکه گفتید جناح های حاکمیت افرادی را برای آذربایجان آماده نموده اند ولی بنظر ما موضع اکثر طیف های حرکت ملی به مانند آذربایجان میملی دیر نیش تشکیلاتی

مشخص و آشکار است. ما تحریم انتخابات را یکی از شیوه‌های مبارزه منفی می‌دانیم و بر آن اصرار خواهیم داشت ملت آذربایجان در انتخابات ریاست جمهوری و مجلس نیز شیوه تحریم را برگزید .

سوال : بعضی از دوستان در حرکت ملی آذربایجان معتقدند در رابطه با انتخابات فضا در غرب آذربایجان متفاوت است؟ بله ، مشکل تغییر ترکیب جمعیتی و سند سازی در غرب آذربایجان مطرح است. ولی مسئله مجلس خبرگان با انتخابات مجلس ، شوراها و ریاست جمهوری فرق دارد در مجلس خبرگان چون بحث نظارت بر رهبری مطرح است جریانهای حاکمیت برای کسب اکثریت نزاع جدی دارند و این مسئله به سرنوشت ملی ملت آذربایجان هیچ ارتباطی ندارد .

سوال: بعضا برخی شیوه ای انتخاب شده در مبارزه ملی آذربایجان مثلا تحریم انتخابات از سوی جریانهای مخالف و موافق ایران مورد مصادره قرار می‌گیرد راهکار مقابله این گونه مسائل در چیست؟ باید اعتراف کرد که این از عمده ضعفهای حرکت ملی آذربایجان است و این هم از عدم وجود تریبون رسمی و سلیقه ای عمل کردن طیف های حرکت ملی است و تا زمانی که ما بر این ضعف فائق نیایم مشکل حل نخواهد شد. در موارد دیگر هم همینطور بود مثلا اخیر در مورد اعتصاب سه روزه اکبر گنجی برخی از فعالین در تهران در جمع دفتر تحکیم شرکت کرده و برای چند نفر سخنرانی نمودند، نتیجه حاصله چه بود؟ سخنان آنان در رابطه با عدم وجود دمکراسی در بطن خود جبهه دمکراسی و حقوق بشر و برخورد تبعیض آلود روشنفکران و مطبوعات فارس با وضعیت زندانیان ملی آذربایجان خوب بود ولی سخنان آنان سانسور و عمدا انعکاس داده نشد در مقابل مطبوعات اپوزسیون داخلی و خارجی نظام ادعا کردند که نمایندگان ترک زبان ایران نیز در این اعتصاب شرکت کردند. حال این حمایت چگونه بود در پیچ و خم تبلیغات شونیسیم گم شد. در انتخابات ریاست جمهوری تعدادی از فعالین حرکت ملی با کروی دیدار داشتند، درست است که در این جلسه فعالین توانستند برخی مشکلات را بیان کنند ولی نتیجه چه شد جز اینکه اصلاح طلبان مرکز خصوصا ستاد انتخابات کروی بهترین استفاده تبلیغی را بردند. در مورد مهر علیزاده هم اینطور شد تعدادی اقدام کردند و نفس تحریم انتخابات در آذربایجان را شکستند. چنانکه اشاره شد در این زمینه ها هماهنگی و انسجام و ایجاد جبهه واحد بین طیف ها و جریانات حرکت ملی لازم است .

سوال: بالاخره ملت آذربایجان نمی‌تواند از مسائل تهران بی‌تفاوت باشد؟ کاملاً درست است ولی چگونه، مسائل تهران با سرنوشت و مبارزه ملی ملت آذربایجان گره خورده ما باید قدرت چانه زنی خود را بالا ببریم تا بتوانیم در شطرنج قدرت بازی کنیم. اگر ما امیدوار باشیم با چند دیدار خواهیم توانست طیف

روشنفکر و یا اصلاً اپوزسیون حاکمیت را با خودمان همراه کنیم تحلیل اشتباهی است چون ذاتاً اینها در مورد وجود ستم ملی در ایران با هم متفق القولند. در مسائل تهران تا زمان وجود احزاب قوی و هماهنگ در آذربایجان رایزنی‌ها و دیدارها یعنی باختن بازی.

سوال: آیا این امر با شیوه‌های مبارزه مخفی احزاب و تشکیلاتها همگون است؟ ببینید مبارزه ملی در آذربایجان برچند بخش استوار است. بخش مخفی و راهبر و بخش نیمه علنی و آشکار، اخیراً مقالاتی در زمینه رد انتخاب شیوه مبارزه مخفی در برخی سایتهای اینترنتی آذربایجان منتشر شده بود. در این مقالات با رد تئوری آغاز سرکوب در آذربایجان و انتخاب شیوه مبارزه مخفی بر شیوه‌های سالهای قبل و ادامه دادن مبارزه بصورت آشکار تاکید شده بود. ما در این رابطه تنها یک سوال از نگارنده و یا نگارندگان این مقالات می‌پرسیم. اگر این دوستان گرمی فضا را آنقدر آزاد و دمکراتیک حس می‌کنند که به مانند سالهای قبل نشریات دانشجویی کار خود را شروع کنند، مراسمات مختلف برگزار شود چرا خود جرات ندارد تا نام واقعی شان را مقالات ذکر کنند؟ حتماً منتقدین شیوه مبارزه مخفی و نیمه علنی بهتر از ما می‌دانند که نتیجه این کارها بازداشت و یا بازخواست از سوی ارگانهای امنیتی و به خطر افتادن موقعیت شغلی و تحصیلی آنان خواهد بود. ما با احترام به نظریات این دوستان گرمی و سایر دوستان معتقد به مبارزه آشکار اعلام می‌کنیم که اصل مبارزه علنی از طرف آذربایجان میله‌ی دیره‌نیش تشکیلاتی رد شده نیست. ولی معتقدیم که باید مسئولیت‌ها و خطوط مبارزه باید مشخص شود اگر اینگونه نباشد در زمان حاد مبارزه هیچ هماهنگی بین نیروها وجود نخواهد داشت و زحمات فعالین به آسانی مصادره و منحرف خواهد شد. در برخورد با مسائل تهران نیز وضعیت اینگونه است برای بالا بردن قدرت چانه زنی بخش علنی حرکت نیاز مبرم به سازماندهی‌های زیر بنایی وجود دارد.

سوال: ظاهراً این جبهه بنام گاماج تشکیل یافته؟ با عرض خسته نباشید به این عزیزان، معتقدیم که گوئی آذربایجان میلی آزادلیق جبهه سی در خارج تشکیل گردیده و ظاهراً کارهای مثبتی انجام داده. برایی تجمعات اعتراضی در شهرهای اروپا و آمریکا و دیدار با نمایندگان سایر ملتها از کارهای ارزشمند این جبهه می تواند باشد در کنار این باید ارتباط با مردم نیز مد نظر باشد این جبهه در خارج نفوذ دارد، در داخل هم باید اینگونه باشد ولی در شرایط و فضایی متفاوت.

سوال: نظر آذربایجان میلی دیر نیش تشکیلاتی در مورد جبهه دمکراسی و حقوق بشر در ایران چیست؟ در جواب این سوال نظر شما را به سخنان علی افشاری از اعضا برجسته این جبهه و جنبش دانشجویی ایران جلب می کنیم. وی در گفتگویی که با رادیو آمریکا داشت اعلام کرد که تا زمانی که حقوق اقوام در ایران نادیده گرفته شود جبهه دمکراسی و حقوق بشر موفق نخواهد بود. فعالین حرکت ملی آذربایجان از طیف های مختلف بارها تاکید کرده اند که در مورد سرنوشت سیاسی و ملی سایر ملتهای غیر فارس اپوزسیون داخلی و خارجی نظام شو نیست حاکمه دچار کج روی و استبداد شده اند. این را ده ها بار در عمل خود نشان داده اند. واقعاً همین طور است اکبر گنجی در دفاع از برپایی آزادی های مدنی در ایران حرکت اعتراضی آغاز می کند. آقای اصانلو از جنبش گار گری، آقای جهان بگلو از جنبش روشنفکری و آقای موسوی از جنبش دانشجویی انتخاب می شوند ولی حرفی از جنبش قومی به میان نمی آید. با اینکه ما به تئوری جنبش قومی در ایران اعتقاد نداریم ولی مشت نمونه خروار است این آقایان هر روز از حقوق بشر، حقوق زنان و غیره سخن می گویند ولی هیچ کدام کلمه ای از جنایات اتفاق افتاده در آذربایجان و زندانیان آن به زبان نمی آورد. این یعنی عین تحجر و استبداد. ما دوباره تاکید می کنیم جریان روشنفکری فارس گرا از بعد منافع هیچ سنخیتی با منافع ملت آذربایجان ندارد تئوری ها و بنیان های فکری این جریانات بر ضد منافع ملت آذربایجان پایه ریزی شده.

بخش سوم

برخلاف مصاحبه‌های گذشته می‌خواستم اولین سوال خود را در مورد روابط ایران با آمریکا بپرسم. شاهد تحولاتی عمده‌ای در این رابطه هستیم، تحلیل تشکیلات در مورد این تحولات چیست؟

رابطه بین آمریکا و ایران چیزی نیست که ما در مورد آن مطلق انگاری بکنیم، دولت آمریکا و یا هر کشوری تلاش خواهد کرد که سیاست داخلی و جهانی خود را بر اساس منافع ملی طراحی کند. ایالات متحده برای تضمین منافع ملی خود شرایط زمانی را به بهترین وجه ارزیابی می‌کند و هر موقع منافع ملی آمریکا ایجاب کرده، سیاست‌های خود را تغییر داده است. حاکمیت ایران نیز برای تحکیم قدرت و حاکمیت خود حتی مرزهای عقیدتی خود را شکسته است. در جنگ ایران و عراق تفکر سیاسی و عقیدتی حاکمیت ایران حول شعار "راه قدس از کربلا می‌گذرد" بود. اما دیدیم که چگونه در منطقه فاو عقب نشینی کرد و با هدف قرار گرفتن هواپیمای مسافربری با دخالت مستقیم نظامی دولت آمریکا مجبور به قبول صلح گردید. ده‌ها نمونه دیگر وجود دارد. هرم سیاسی نظام ایران علیرغم شعارهای ظاهری اش بعد از مذاکرات بغداد برای جلب رضایت دولت آمریکا حتی خط قرمزهای نظام را نادیده گرفت. با شدت گرفتن بحران انرژی هسته‌ای و خطر تحریم‌های اقتصادی، رهبران سیاسی ایران خطر را در کنار گوش خود احساس می‌کردند و در پشت درهای بسته دنبال راه حلی بودند که هم افکار عمومی را قانع کنند و هم قدرت‌های جهانی راضی شوند. تحویل سوخت هسته‌ای روسیه به ایران و گزارش سازمان‌های اطلاعاتی آمریکا و عقب نشینی سیاسی رهبران ایران همه نشانه‌های توافقات پشت پرده می‌باشد. البته به سخن اول خود بر می‌گردم در عرف سیاسی همه چیز مطلق نیست دولت آمریکا در قبال امتیازهای پنهانی چراغ سبزهایی به دولت ایران داده است، ولی هنوز کارت‌هایی در دست دارد که خواب را بر رهبران ایران آشفته می‌کند. ما معتقدیم چشم انداز نزدیکی دولت آمریکا و ایران آنقدر هم روشن نبوده و این رابطه‌ها مقطعی خواهد بود. انتخابات ریاست جمهوری آمریکا و رقابت‌های ریاست جمهوری ایران ارتباط تنگاتنگی با نزدیکی‌های ماه‌های گذشته دارد.

فکر نمی‌کنید این نزدیکی فضای سیاسی در ایران را بسته تر خواهد کرد؟

البته فضای سیاسی ایران بدون آن هم به وحشتناک‌ترین وجه بسته است. تورم سرسام آور، بیکاری روز افزون، آمار صعودی طلاق، ورشکستگی زیر ساخت‌های اقتصادی و تولیدی، عدم امنیت شغلی و اجتماعی، برخورد‌های خشونت‌آمیز با سیاسیون و قشر‌های فرهنگی، ترویج افراطی گری مذهبی نارضایتی در بین لایه‌های اجتماعی جامعه را شدت بخشیده است. نظام ایران این مورد‌ها را بخوبی درک می‌کند ولی به جای حل این معضلات با تئوری "الربح به نصر" به سرکوب نارضایان می‌پردازد. به نظر ما اجرای طرح‌های امنیت اجتماعی و سرکوب‌های کور سیاسی و فرهنگی از همین تئوری نشأت می‌گیرد. تحول سیاسی در روابط ایران و آمریکا نه تنها مشکل این سرکوب‌ها را حل نخواهد کرد، بلکه فرکانس‌های خطرناکی برای داخل دارد. آقایان اگر سرشان از مسئله بحران هسته‌ای و فشار‌های جهانی فارغ شوند فضا از این هم که هست سنگین‌تر خواهد شد.

آیا این تحلیل می‌تواند در مورد آذربایجان و حرکت ملی نیز صادق باشد؟ ما در مصاحبه‌های قبلی مان نیز اشاره کردیم که مسئله ملت‌های ساکن ایران به عمده‌ترین مسئله سیاسی ایران تبدیل شده است. حرکت ملی بلوچ‌ها، خیزش عرب‌های الاهواز، جریان‌ات کردستان و از همه مهم‌تر خیزش ملی ملت آذربایجان نظام ایران را با بحران عمیقی روبرو ساخته، با اینکه حاکمیت ایران با ابزار‌های سیاسی، تبلیغی و مطبوعاتی خود این بحران را لاپوشی می‌کند ولی واقعیت این است که این بحران تا عمق جامعه نفوذ کرده است. نظریه پردازان اجتماعی، سیاسی، امنیتی حاکمیت ایران خطر خیزش‌های ملی در ایران را به رهبریت کلان حاکمیت گوش زده کرده‌اند و راهکار‌های سرکوب را نیز تجویز نموده‌اند. اعدام فعالین عرب، سرکوب نظامی بلوچ‌ها و کردها و سرکوب سیستم‌تیک سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و امنیتی آذربایجان بر پایه همین مسئله صورت می‌گیرد. به نظر ما با حل و یا کم‌رنگ شدن بحران‌های جهانی حاکمیت ایران سرکوب ملت‌های تحت ستم ایران خصوصاً حرکت ملی آذربایجان هدف اصلی حاکمیت ایران خواهد بود. متأسفانه اپوزیسیون تمامیت‌خواه ایران که در داخل و خارج ایران با شعار‌های دهن‌پرن دمکراسی خواهانه فعالیت می‌کنند، در سرکوب‌خواسته‌های مشروع ملت‌های تحت ستم ملی ساکن در ایران مشارکت گسترده و حتی جدی‌تر از خود حاکمیت دارند.

حاکمیت ایران تلاش دارد این گونه وانمود کند که، فعالین حرکت های ملی جریانی برانداز بوده و از سوی آمریکا هدایت می شود؟

البته باید این مسئله را روشن کنیم که به نظر ما فعالین حرکت ملی آذربایجان در چارچوب مخالفین بر انداز نظام قرار نمی گیرند. حرکت ملی آذربایجان برای برچیدن سیستم شوونیستی و سانترالیستی مبارزه می کند و خواهان حق تعیین سرنوشت سیاسی - ملی ملت آذربایجان بر اساس منشور های جهانی و راهکار های مدنی و دموکراتیک می باشد. گذشته از این مسئله چسباندن حرکت ملی آذربایجان به قدرت های خارجی ادبیات کهنه ای است که نظام های دیکتاتور همیشه از آن برای سرکوب مخالفین یاری گرفته اند ولی تجربه نشان داده است این شیوه نتیجه عکس داشته، نظام سلطنتی - شوونیستی پهلوی نیز تلاش می کرد خیزش ملی ۲۱ آذر ۱۳۲۴ را وابسته به شوروی جلوه دهد ولی نتیجه چه شد؟ بعد از انقلاب نیز هر وقت اعتراضی ملی در آذربایجان آغاز گردیده حاکمیت اسلامی آن را به تورکیه و بعد از استقلال قسمت شمالی آذربایجان به جمهوری آذربایجان منتسب کرده است. در اولین سالگرد قیام ضد آپارتایدی ملت آذربایجان تعدادی از فعالین صدیق حرکت ملی آذربایجان را که در تهران و زنجان بازداشت کردند. این انسان ها را بدون دلیل و سند هفت ماه در سلول انفرادی نگه داشتند و با شدید ترین شکنجه های جسمی و روحی تلاش کردند که آن ها را مجبور به اعترافات دروغین کنند که گویا با آمریکا رابطه داشته اند. خوشبختانه به دلیل نبود مستندات کافی و مقاومت های سرافرازانه فعالین حرکت ملی توطئه حاکمیت نقش بر آب شد. تعدادی از این عزیزان با وثیقه های سنگین از بازداشت های انفرادی آزاد شدند. مبارزه و مقاومت ملی در آذربایجان شروع شده و حاکمیت با کاسه لیسان اپوزیسیون سیاسی خود تلاش دارد این حرکت مقدس ملی را به کشور های منطقه و آمریکا ربط دهد و ممکن است این توطئه در زمان های مختلف و در اشکال گوناگون ظاهر شود. به نظر ما حرکت ملی آذربایجان باید آمادگی خود را برای مقابله با این توطئه ها حفظ نماید.

یعنی شما رابطه حرکت ملی آذربایجان را با دنیای خارج نفی می کنید؟

ببینید، هر حرکت و نهضتی یک بعد داخلی و یک بعد بین المللی دارد. حرکت ملی آذربایجان صدای اعتراض یک ملت تحت ستم ملی است که هویت و موجودیت آن زیر شدید ترین حمله های شوونیستی قرار

گرفته است. طبیعتاً هر ملتی برای مقابله با نابودی خود مقاومت خواهد کرد و تلاش خواهد نمود که صدای اعتراض خود را با شیوه‌های مختلف به گوش جهان برسانند. فعالین حرکت ملی آذربایجان نه تنها در میهن خود بلکه در سراسر جهان مخالف نژاد پرستی و شوونیسم و نابودی ملت‌ها هستند. وقتی زیر بنای حرکت ملی ملت آذربایجان با این تفکر پایه ریزی شده است پس ما در سطح جهان حرفی برای گفتن داریم. ملت آذربایجان باب اعتراض و گفتگو را در هر کجای جهان بر روی خود باز می‌بیند. ارتباط با دنیای خارج و رساندن صدای مظلومیت یک ملت تحت ستم ملی با ارتباطی که آقایان می‌گویند زمین تا آسمان فرق می‌کند. به اعتقاد ما حرکت ملی آذربایجان جریان مستقلی است که برای افشا و مبارزه با آپارتاید نژاد این حق را دارد که پرست فارس در هر کشوری به اعتراض بپردازد.

اتحادیه اروپا شدیداً در پی تحریم اقتصادی ایران است فکر می‌کنید این تحریم‌ها واقعا کار ساز باشد؟

طبعاً اگر تحریم‌ها جنبه واقعی به خود بگیرند کمر ایران را می‌شکنند. تحریم‌های اخیر تأثیر بسزایی در اقتصاد ایران داشته است. اما واقعا در پشت این تحریم‌ها اراده قوی سیاسی وجود دارد؟ یا نه؟ بحث دیگری می‌طلبید. در عمر ۲۸ ساله جمهوری اسلامی شاهد آن بودیم که کشورهای اروپایی از سردی روابط آمریکا و ایران بهترین سود اقتصادی را برده‌اند. سیاست رسمی کشورهای اروپایی با تبلیغاتشان فرق اساسی دارد. شما آزادی متهمان پرونده میکئوس از زندان را ببینید، مذاکرات هسته‌ای را مطالعه بفرمائید ده‌ها مورد دیگر را می‌توان مثال زد عمل و گفته کشورهای اروپایی با ایران متضاد است. ما هم قبول داریم که فشار افکار عمومی و فعالیت تشکل‌های غیر دولتی و برخی احزاب مخالف دولت‌های اروپایی بر مسئله تأثیر چشمگیری دارد مثلاً اگر این فعالیت‌ها نبود بحث نقض حقوق بشر در ایران ابعاد جهانی به خود نمی‌گرفت ولی وقتی پای سود اقتصادی در بین باشد صورت مسئله فرق می‌کند.

با توجه به تحلیل‌های شما حرکت ملی آذربایجان چگونه می‌تواند از این وضعیت استفاده کند؟

جواب این سوال دقیقاً به مورد فعالیت‌های جهانی فعالین حرکت ملی آذربایجان بر می‌گردد. افکار عمومی در کشورهای اروپایی به مسئله حقوق بشر بسیار حساس است. ما باید حرکت ملی و خواسته‌های انسانی

خود را در سطح جهان معرفی کنیم، باید به صورت سیستماتیک ظلم‌های ملی که بر ملت آذربایجان می‌رود افشا کنیم. در کشورهای اروپایی فضای سیاسی برای این قبیل اقدامات مساعد بوده و تاثیر بسزایی هم دارد. فعالین حقوق بشر آذربایجانی باید در انجمن‌ها و کانون‌های دفاع از حقوق بشر، دفاع از حقوق کودکان، دفاع از حقوق زنان بیشتر از این کار کنند. انتشار نشریات، تجمعات فعالین در مقابل پارلمان اروپا، شورای اروپا، یاری گرفتن از مجامع حقوق بشر اروپایی و... می‌تواند وضعیت حرکت ملی ما را در سطح جهان متحول کند. باید از این فرصت‌ها استفاده بهینه کرد. در این جا لازم می‌بینیم به نمایندگی آذربایجان میله‌ی دیره نیش تشکیلاتی از فعالین حقوق بشری آذربایجان خصوصا از خانم فاخته زمانی و جناب علیرضا جوانبخت تشکر و قدر دانی کنم. به باور ما حرکت ملی آذربایجان باید از حالت سنتی خارج و حول محور اندیشه‌های ملی به شاخه‌های تخصصی تبدیل شود. یعنی فعالین حقوق بشر در این عرصه کاملا بصورت تخصصی وارد صحنه شوند. گروه‌های خبری حرکت ملی می‌توانند با ادبیات ژورنالیستی جایگاه تخصصی تری برای خود را پیدا بکنند. تلویزیون ملی آذربایجان با مشکلات زیادی که دارد باید در قالب رسمی ظاهر شود. احزاب سیاسی حرکت ملی حتما باید در عین حالی که استقلال تشکیلاتی خود را حفظ می‌کنند به عنوان بازوی سیاسی عمل کنند. اگر حرکت به این سطح مبارزه برسد حتما و یقینا در داخل و سطح جهان حرفی برای گفتن دارد.

مسئله ورود کشور تورکیه به اتحادیه اروپا هر روز جنجالی تر می‌شود، دیدگاه تشکیلات در مورد این مسئله چیست؟

البته کشور تورکیه هم مثل هر کشور مستقل دیگری منافع ملی خود را دارد. رهبران سیاسی و احزاب سیاسی تورکیه آنقدر درایت سیاسی دارند که خودشان تشخیص بدهند که چه حرکتی می‌تواند به نفع کشورشان باشد. ما بر خلاف برخی گروه‌های سیاسی حرکت ملی اصلا موافق این نیستیم که با تبلیغات منفی افکار عمومی داخل را در رابطه با کشور تورکیه تضعیف کنیم. ولی به عنوان یک تشکیلات آذربایجانی در مورد سیاست‌های کشور تورکیه دیدگاه‌های خاص خودمان را داریم و ورود تورکیه به اتحادیه اروپا را کاملا منفی ارزیابی می‌کنیم.

حاکمیت فعلی تورکیه جریانی اسلام‌گرا، دیدگاه تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان در مورد حزب حاکم و یا سایر حزب‌های تورکیه چگونه است؟

در سوال‌های قبلی هم اشاره کردیم، تشکیلات مقاومت ملی این حق را برای حرکت ملی آذربایجان قائل است که صدای مظلومیت ملی ملت آذربایجان را در هر کشوری بلند کند و دنبال منافع ملی ملت آذربایجان باشد و این مسئله شامل کشور تورکیه هم می‌شود. در کشوری که ملت ما با ملت آن برادر است فرقی بین احزاب سیاسی آن نمی‌بینیم. تشکیلات مقاومت ملی انتقادهایی به حزب AKP دارد و معتقد است سیاسی که آن‌ها انتخاب کرده‌اند نهایتاً به ضرر کشورهای تورک منطقه خواهد بود. اما در حرکت ملی آذربایجان اصل بر رساندن صدای مظلومیت ملت آذربایجان به گوش برادران خود در کشور تورکیه می‌باشد. ممکن است تشکیلات مقاومت ملی از بعد جهان‌بینی با برخی احزاب تورکیه مخالف باشد و با بعضی دیگر احساس نزدیکی بکند ولی این به منزله رد یا قبول آن‌ها نیست. ملت کشور تورکیه برادر ملت آذربایجان هستند و حوادث تاریخی نیز گواه آن است.

آیا این بینش در مورد DTP نیز صادق است؟

به عنوان یک حزب سیاسی بلی، اما به عنوان حامی یک گروه تروریستی اصلاً

بالاخره DTP هم مبارزه سیاسی و پارلمانتریستی می‌کند؟

متأسفانه DTP به شاخه سیاسی گروه‌های تروریستی تبدیل شده است. این مسئله را در شورای اروپا هم به رهبران DTP گوش زد کردند. جامعه سیاسی تورکیه و ملت تورکیه هم این بر این باور هستند.

تورکیه عملیات‌های نظامی درون مرزی و برون مرزی خود بر علیه پایگاه‌های گروه تروریستی PKK شدت بخشیده است، فکر می‌کنید این عملیات‌ها می‌تواند راه حل مسئله کرد در تورکیه باشد؟

نگاه ما به مسئله کرد کشور تورکیه به عنوان تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان متفاوت است. تورکیه تنها ترین کشور منطقه است که دموکراسی به معنای واقعی اش در حال نهادینه شدن است. احزاب و گروه‌های سیاسی کرد تا مجلس ملی تورکیه راه یافته‌اند. گروه‌های دانشجویی و سندیکا‌های کارگری وابسته به احزاب کرد به راحتی فعالیت می‌کنند. به نظر ما مسئله کرد تورکیه با مسئله PKK متفاوت است. پایگاه‌های گروه تروریستی PKK تبدیل به مرکز تجمع تروریست‌های بین‌المللی شده است. تورکیه با عملیات نظامی خود نه تنها با تروریست‌های PKK بلکه با تروریسم بین‌المللی مبارزه می‌کند و این حق طبیعی ملت، دولت و ارتش تورکیه است که از خود دفاع بکنند. عملیات گسترده ارتش تورکیه در ۱۶ دسامبر در مناطق قندیل، هواسین، زآب و هاکورک که در آن نزدیک به ۵۰ فرزند هوایی‌های جنگی و شمار زیادی از واحدهای هوایی، زمینی و اطلاعاتی شرکت کرده بود حاوی نکات مهمی بود از آن جمله می‌توان گفت که دیگر عملیات‌های نظامی تورکیه علیه تروریسم از حالت منطقه‌ای خارج و در بعد جهانی رو به گسترش است و مثل قبل تورکیه تنها به دنبال نمایش قدرت نیست بلکه هدف تنها نابودی شبکه‌های تروریستی می‌باشد و AMDT با مشاهده آخرین عملیات نظامی تورکیه روزهای سختی را برای گروه‌های تروریستی در فصل سرما و بهار پیش‌بینی می‌کند.

ظاهراً سیر حوادث مبارزه تورکیه با گروه تروریستی PKK به قسمت شمالی و جنوبی آذربایجان هم سرایت کرده است، موضع تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان در این مورد چیست؟

کشورهای مختلفی در دنیا به PKK کمک‌های لجستیکی، سیاسی، نظامی، آموزشی می‌رسانند. PKK از مدت‌ها قبل می‌دانست که صبر ملت تورکیه لبریز خواهد شد. بنا بر این پایگاه مخفی چند منظوره خود را به نقاط مختلف جهان منتقل کرده بود. این پایگاه‌ها در قلب اروپا و روسیه و منطقه قفقاز زده شده است که برخی افشا و بعضی هنوز پنهان هستند. با حمایت کشور اشغال‌گر ارمنستان بخشی از نیروی عملیاتی گروه تروریستی PKK به قاراباغ منتقل شده است. PKK قبلاً بخشی از پایگاه‌های عملیاتی و لجستیکی خود را با حمایت دولت ایران در بخش غربی آذربایجان مستقر کرده بود و شاخه‌های سیاسی و مالی گروه تروریستی به راحتی در این منطقه فعالیت می‌کردند. با روی کار آمدن حزب فعلی تورکیه سیاست آمریکا در مقابل تورکیه نیز تغییر کرد، PKK بهترین ابزاری بود که دولت آمریکا در مقابل تورکیه به کار برد. حمایت‌های

پنهانی آمریکا و کشور های اروپایی از این PKK و با ظهور PJAK باعث تغییر مقطعی سیاست منطقه ای ایران گردید و حمایت دولت ایران از PKK کمتر شد. ولی این تغییر سیاست بدین معنی نیست که دولت ایران حمایت کامل خود از PKK را قطع کرده است. خبری از سوی کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان منتشر شده که گویا بعضی از کادرهای سیاسی PKK در روستا های اطراف سلماس با حمایت دولت ایران مخفی شده اند. این مسئله از حمایت های آشکار نیز خطرناک تر است. متأسفانه غده سرطانی تروریسم گریبان غرب آذربایجان را گرفته است و به نظر تشکیلات مقاومت ملی تمام گروه های سیاسی در مورد انتقال پایگاه های گروه تروریستی PKK به قاراباغ اشغالی و فعالیت این گروه در غرب آذربایجان باید بدون در نظر گرفتن منافع تشکیلاتی به شدت فعالیت کنند.

از کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان نام بردید، دیدگاه تشکیلات مقاومت ملی در خصوص این کمیته چیست؟

به نظرم جواب را در سوال قبلی دادم. مبارزه با غده سرطانی تروریسم در غرب آذربایجان منهای طیف و تشکیلات مسئولیت ملی ماست و معتقدیم که برای این مسئله باید جبهه مبارزه ملی تشکیل داد، به نظر می رسد که کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان چنین پتانسیل و ویژگی فرا طیفی را دارد. تشکیلات مقاومت ملی از به وجود آمدن کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان بسیار خرسند بوده و سیاست ها و عملکرد کمیته را به دقت مطالعه می کند. خوشبختانه کمیته مبارزه با تروریسم و دفاع از منطقه غرب آذربایجان را با شیوه های نرم و آرام به خوبی پیش می برد. تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان تا آنجا که در توان دارد از سیاست ها و اقدامات معقول کمیته مردمی دفاع از غرب آذربایجان حمایت می کند. به نظر ما تمام گروه های حرکت ملی باید با نگرشی فراطیفی حمایت از این کمیته را در برنامه های خود داشته باشند.

به نظر تشکیلات مقاومت ملی حوادث عراق خصوصاً منطقه شمالی آن بر شرایط آذربایجان چه تاثیری می تواند داشته باشد؟

البته این تاثیرات را از چند منظر می توان بررسی کرد. سرنوشت سیاسی حاکمیت ایران و حتی جناح های سیاسی ایران با مسئله حزب الله و لبنان ، مذاکرات صلح فلسطینی ها و اسرائیل ، مسئله عراق و افغانستان اجین شده است. سیاست جناح های سیاسی آمریکا هم حول این محور ها می چرخد. ما معتقدیم مبارزه ملی جهت تعیین سرنوشت سیاسی در بین اقوام و ملت های ساکن در عراق با تعریف واقعی آن در جریان نیست. آمریکا از منطقه شمال عراق به مثابه خانه امن خود استفاده می کند و فقط کرد های شمال عراق هستند که بر طبل ملی گرایی می کوبند. صدای این طبل هم صدایی نیست که به گوش ما خوش باشد بلکه زنگ خطری برای تمام کشور های تورک منطقه است. در منطقه نفت خیز شمال عراق برادر های ترکمن ما از سرزمین های تاریخی خود اخراج می شوند، تروریسم PKK-PJAK با پشت گرمی بارزانی و جلال طالبانی غرب آذربایجان و حتی قاراباغ اشغال شده و تورکیه را تهدید می کند. یعنی شرایط فعلی عراق و حوادث تورکیه و تحولات خاورمیانه با سرنوشت حرکت ملی ما ارتباط تنگاتنگی دارد.

می گویند اسرائیل با تورکیه و آذربایجان روابط دوستانه ای دارد اما اسرائیل از بارزانی و PJAK هم حمایت می کند، تحلیل تشکیلات در این مورد چیست؟

خوب تورکیه و آذربایجان دولت های مستقلی هستند و اسرائیل هم کشوری است که در سازمان ملل متحد کرسی دارد، رابطه بین دولت ها امر طبیعی است اما حمایت اسرائیل از بارزانی و گروه تروریستی پ ک ک به دشمنی ایران با اسرائیل بر می گردد. ضمنا اسرائیل به خاطر منافع دراز مدت خود در منطقه سرمایه گذاری می کند، در اول گفتگو هم اشاره کردم هر کشوری به دنبال منافع ملی خود است ولی این ما هستیم که باید مواظب کلاه خود باشیم.

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان مبارزه ملت فلسطین را چگونه ارزیابی می کند؟

ملت فلسطین ۵۰ سال است که برای حق تعیین سرنوشت سیاسی - ملی خود مبارزه می کند، مبارزه آن ها مبارزه مقدسی است. ملت فلسطین صاحب این حق است سرنوشت سیاسی - ملی خود را تعیین کرده و کشور و دولت ملی خود را تشکیل بدهد. به نظر ما مشکل نیم قرنی فلسطین و اسرائیل فقط در پای میز

مذاکره حل خواهد شد و ظاهراً مذاکرات صلح بین فلسطینی‌ها و اسرائیل به خوبی پیش می‌رود و امیدواریم ملت فلسطین نیز به زودی موجودیت سیاسی - ملی خود را اعلام کند.

در مورد اسرائیل چگونه؟

آنقدر که ما اطلاع داریم، ملت آذربایجان با دولت اسرائیل و ملت یهود تا به حال هیچ مشکلی نداشتند که ملت آذربایجان بخواهد موجودیت اسرائیل را قبول و یا رد بکند.

کوزوو هم یک قدم به حق تعیین سرنوشت سیاسی - ملی خود نزدیک شده است، نظر تشکیلات در این مورد چیست؟

ما هم به عنوان تشکیلاتی که به خاطر حق تعیین سرنوشت سیاسی - ملی ملت آذربایجان مبارزه می‌کنیم از پیروزی مبارزین کوزویی خوشحالیم و به آنها تبریک می‌گوئیم. گرچه صربستان به رهبری کوشتونیتسا طرح نهایی نماینده سازمان ملل "مارتی آهتیساری" که به کوزوو اجازه اعلام استقلال مرحله ای زیر نظارت مجامع بین‌المللی را می‌داد کاملاً رد کرد و در این بین روسیه در کنار صربستان برای به بن بست رسیدن مذاکرات تلاش کرد اما تا بحال نتیجه به زعم فرزندان میلوشوویچ و حکومت پوتین رقم خورده و احساسات ملی‌گرایی در بین ملت کوزوو رشد فزاینده ای داشته است.

از حق تعیین سرنوشت سیاسی - ملی بسیار سخن گفته و دفاع کردید، در قسمت شمالی آذربایجان بخشی از طالب‌ها هستند که مدعی حق تعیین سرنوشت سیاسی خود می‌باشند نظر تشکیلات مقاومت ملی در این مورد چیست؟

البته تا آنجا که ما اطلاع داریم، مسئله اقلیت طالب‌ها در قسمت شمالی در قالب سرکوب نژادی نمی‌گنجد. حقوق سیاسی اقلیت طالب‌ها در قسمت شمالی آذربایجان از سوی دولت مستقل جمهوری آذربایجان مورد احترام بوده، فقط دولت ایران است که کاسه داغ‌تر از آش شده است. اقلیت طالب‌ها در قسمت شمالی

آذربایجان از حقوق مساوی برخوردارند و ما باور داریم که اگر مشکلی هم در این زمینه وجود داشته باشد بر خلاف ایران فضا سیاسی قسمت شمالی آذربایجان آنقدر دمکراتیک است که اقلیت طالش ابراز عقیده بکنند.

اخیرا در قسمت شمالی آذربایجان گروه‌های تروریست مرتبط با ایران بازداشت شده‌اند، تحلیل تشکیلات مقاومت ملی در این زمینه چیست؟

ما از اصل قضیه خبری نداریم و نمی‌توانیم کاملا اعلام نظر کنیم. فقط تجربه‌های تاریخی نشان داده است که حاکمیت ایران از افراطیون اسلامی کشور‌های منطقه حمایت می‌کند. در مورد جمهوری مستقل آذربایجان، حاکمیت ایران به اشتباه باور دارد که خیزش ملت آذربایجان در قسمت جنوبی حاصل دسیسه‌های حزب حاکم و احزاب مخالف جمهوری آذربایجان است. لذا برای مقابله با خیزش سیاسی - ملی ملت آذربایجان جنوبی راه کار‌های مختلفی را بر روی میز گذاشته است. طرح‌هایی مانند ایران شمالی، حمایت از گروه‌های افراطی اسلامی آذربایجان، گسترش شبکه‌های امنیتی در جمهوری آذربایجان، دخالت‌های فرهنگی، فشار‌های اقتصادی، فشار‌های سیاسی و... همه از این تفکر نشات می‌گیرد که به نظر ما کاملا مردود است و خیزش سیاسی - ملی ملت آذربایجان در قسمت جنوبی با قدرت به حرکت خود ادامه خواهد داد.

مذاکرات مهمی در مورد دریای خزر و سهم کشور‌های منطقه از آن صورت گرفته است، نقشه دریای خزر بر روی آرم تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان نقش بسته است که حکایت از اهمیت این دریا دارد، نظر تشکیلات در این مورد چیست؟

البته من می‌خواهم توضیحی در مورد آرم تشکیلات بدهم. تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان به این باور است که این دریای خزر تاریخاً متعلق به ملت‌های تورک منطقه بوده است و برای ملت آذربایجان نیز به عنوان شاهرگ حیاتی محسوب می‌شود. اما در مورد مذاکرات دریای خزر باید بگویم که جمهوری آذربایجان

در قسمت شمالی به عنوان یک دولت مستقل منافع ملی آذربایجان و کشورهای تورک منطقه را در نظر دارد و سیر کاملاً مذاکرات به نفع ملت آذربایجان است.

اما ظاهراً دولت ایران این مسئله را قبول ندارد؟

به گفته سخنگوی وزارت خارجه ایران در آخرین مذاکرات کشورهای حاشیه دریای خزر، ایران به سهم ۲۰ درصدی راضی است.

به نظر تشکیلات مقاومت ملی، تأثیرات جمهوری آذربایجان در حرکت ملی آذربایجان چگونه است؟

ما در این مورد نظرات و باورهای عقیدتی و سیاسی خود را در مرام‌نامه و بیان‌نامه اعلام موجودیت تشکیلات به صورت مبسوط اعلام کرده ایم و در سایت تشکیلات موجود است. عزیزانی که علاقمند مطالعه در این مورد هستند می‌توانند به سایت تشکیلات مراجعه کنند.

با توجه به باورهای تاریخی و ارضی تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان، تشکیلات در فضای سیاسی قسمت شمالی آذربایجان خود را در کنار کدام جریان‌ها می‌بیند؟

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان، اصلاً مایل به جبهه‌گیری در مورد مسائل سیاسی قسمت شمالی آذربایجان نیست. ما در عین حالی که انتقادهایی به "حزب یئنی آذربایجان پارتیاسی" داریم احترام خاصی به دولت ملی آذربایجان داریم. به نظر ما بحث دولت‌گرایی با حاکمیت یک حزب فاصله زیادی دارد که در آینده می‌توانیم بحث‌های تئوریک در این مورد داشته باشیم. و در این مورد هم نظرات تشکیلات در سایت مان منعکس شده است.

بخش چهارم

بسیاری از فعالین حرکت ملی علاقمند هستند که آشنایی بیشتری با کادر رهبری تشکیلات داشته باشند، تشکیلات چه زمانی مصمم به معرفی رهبر و یا کادر رهبری خواهد بود؟

اساسنامه تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان این اجازه را به هیچ کس نمی‌دهد که نفرات کادر رهبری تشکیلات را معرفی و یا اعلام کند به نظر ما شناختن کادر رهبری تشکیلات مخفی چاره درد نیست. این حس کنجکاوی مبارزین ملی آذربایجان است که آنها را به جستجو مجبور می‌کند. ما باید بیاموزیم معرف یک تشکیلات و یا سازمان و یا گروهی، اندیشه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و عملکرد آن است نه شخصیت کاذب فردی. هر عنصر تشکیلاتی باید بیاموزد که می‌بایست حول اندیشه تشکیلاتی مبارزه را شروع کند. عصر قهرمان سازی و قهرمان پروری سپری گشته آنچه که امروز مبارزین ملی را ارضا می‌کند یافتن راه و داشتن مکانیسم های مبارزه است نه شناختن این و آن شخص و یا شخصیت. تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان علیرغم مشکلات ملموس و غیر ملموس در جهت هر چه عمیق تر شدن مبارزه تلاش می‌کند نه مطرح کردن شخصیت

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان قائل به رهبری فردی است یا رهبری شورایی را می‌پسندد؟

به نظر ما رهبری شورایی بهترین شیوه کار مبارزاتی است ولی در هر جمعی عنوان مسئول اول قرار دارد این هم بدان معنی نیست که فرد تصمیم گیرنده نهایی است. تشکیلات مقاومت ملی معتقد به خرد جمعی است نه خرد فردی

بعضی‌ها معتقد هستند که به دلیل ساختار اجتماعی و فرهنگی آذربایجان رهبری شورایی راهگشای مبارزه ملی - سیاسی ملت آذربایجان نخواهد بود، دیدگاه تشکیلات مقاومت ملی در این مورد چیست؟

به نظر ما این تئوری مردود است. اگر تاریخ سیاسی، اجتماعی آذربایجان را مطالعه بفرمائید متوجه خواهید شد که ملت آذربایجان تا به امروز به جز در انقلاب مشروطیت و در انجمن غیبی رهبری حزبی و شورایی را

تجربه نکرده است. در تاریخ آذربایجان همیشه فردی بوده که خود را فدا می‌کند تا جامعه را بسپارد. به نظر در این مقطع تاریخی با رشد سریع سطح آگاهی‌های فرهنگی و اجتماعی و سیاسی این شیوه جوابگویی مبارزه ملی-سیاسی ما نیست. فعالین ملی آذربایجان باید تابوی قهرمان سازی و قهرمان پروری را بشکنند اگر ماشین سرکوب شوونیسیم فارس این قهرمانی سازی را از ما گرفت تکلیف ملت آذربایجان چیست؟ آیا باید منتظر آن باشیم که فردی از بین قهرمان‌ها برخیزد و این ملت را به سعادت ملی برساند

در اکثر نهضت‌های مردمی جهان افرادی در هرم رهبری قرار گرفته و سکان رهبری جنبش به دست یک فرد بوده است آیا این مسئله نمی‌تواند در آذربایجان نیز اتفاق بیفتد؟

ببینید، سیستم مبارزه امروزی متفاوت از ۵۰-۶۰ سال قبل است تفاوت نهضت‌های امروزی در این است که این نهضت‌ها حول محور دموکراسی، مدرنیته، حقوق بشر و غیر حرکت می‌کند. احزاب و گروه‌های سیاسی مجبور به پیروی از این مباحث هستند و مردم نیز رهبری احزابی را می‌پسندند که به این مباحث احترام بگذارند

ولی ما موارد بسیاری داشتیم که رهبری بر عهده یکفرد بوده، مثلاً در قسمت شمالی آذربایجان رهبری قیام ملی به دست مرحوم ابوالفضل ائلچی بی بود

مرحوم ابوالفضل ائلچی بی هیچ زمان ادعای رهبری بی چون و چرای قیام ملی قسمت شمالی آذربایجان را نداشت. او شخصیتی بود که از طرف همه طیف‌ها و احزاب ملی‌گرای آذربایجانی مورد احترام بود. ابوالفضل ائلچی بی، حاصل و سخنگوی یک تفکر ملی بود و این تفکر نیز از احزابی همچو و جبهه خلق نشأت می‌گرفت

آیا تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان پیش‌بینی می‌کند که به عنوان یک جریان سیاسی روزی رهبری حرکت ملی آذربایجان را به دست بگیرد؟

متأسفانه امروز بعضی از اشخاص و احزاب خود را قیم و وصی حرکت ملی و ملت آذربایجان می‌دانند و در رویاها خود را سکان‌دار هدایت مبارزات ملی آذربایجان می‌پندارند. تشکیلات مقاومت ملی تمام تلاش خود را در این جهت سازماندهی کرده است که از منافع ملی ملت آذربایجان دفاع کند و مبارزه را به این سو سوق دهد. ما هم همانند هر تشکیلاتی دیگر علاقمندیم که در جامعه مطرح شویم اما تشکیلات مقاومت ملی هیچ زمانی این اجازه را به خود نمی‌دهد که داعیه رهبری حرکت ملی آذربایجان داشته باشد

پس احتمال به وجود آمدن دیکتاتوری تشکیلاتی وجود ندارد؟

شاید ملت آذربایجان در زمره ملت‌هایی قرار بگیرد که دیکتاتوری را نمی‌تابد. تاریخ آذربایجان گواه این موضوع است. ملت آذربایجان همیشه بر علیه دیکتاتوری قیام کرده است. به نظر ما این روحیه در داخل حرکت ملی نیز حاکم است اگر در داخل حرکت ملی تفکر حذف رقیب حاکم شود هم احتمال دیکتاتوری تشکیلاتی به وجود خواهد آمد و هم دیکتاتوری فردی، نتیجه آن هم از هم پاشیدن حرکت ملی و نهضت ملی‌گرای ملت آذربایجان خواهد بود. همه فعالین باید تلاش کنند که روحیه تحمل را در داخل حرکت ملی بالا ببریم

یعنی شما به سیاست تک حزبی معتقد نیستید؟

اصلاً

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان برنامه خاصی در این مورد دارد؟

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان از اولین روز اعلام موجودیت به سیاست ایجاد جبهه ملی و تشکیل شورای رهبری حرکت ملی با حضور نمایندگان احزاب و گروه‌های سیاسی حرکت ملی آذربایجان اصرار ورزیده است

اگر گروه و احزابی در حرکت ملی آذربایجان با برنامه شما مخالف باشند چه؟

هر گروه و حزبی بر اساس مصالح تشکیلاتی خود حرکت می‌کند ولی به نظر ما حرکت ملی آذربایجان مجبور است که به این مسئله تن در دهد. هر گروه و یا حزبی مخالف این باشد هم بر منافع ملی ضربه خواهد زد و هم از طرف ملت طرد خواهد شد

آیا تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان در پیش برد برنامه‌های تشکیلاتی تا به امروز موفق بوده است؟

ما از بدو شروع فعالیت‌های تشکیلاتی به این امر مصر هستیم که رهبری حرکت ملی باید شورایی با شیوه ایجاد جبهه فراگیر بوده و اساس حرکت ملی می‌بایست بر پایه مبنای اندیشه‌های ملی‌گرایانه باشد و در این راستا نیز تلاش می‌کنیم. حالا چقدر موفق بوده ایم قضاوت با دیگران است

مناسبت تشکیلات مقاومت ملی با سایر گروه‌های سیاسی حرکت ملی چگونه است؟

تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان تا به امروز تلاش کرده است حس همکاری با سایر طیف‌های حرکت ملی را حفظ نماید و ما با هیچ گروه و یا تشکیلات خاصی مشکل نداریم مگر آن که پای منافع و مصالح ملی در میان باشد. در مواقع لزوم نیز تلاش کرده ایم که ادبیات دوستانه بر گفتارمان حاکم باشد

آیا تا به حال و به صورت رسمی با نمایندگان این گروه‌ها دیداری داشته‌اید؟

حتما، این مسئله لازمه حرکت ملی آذربایجان است

بعضی‌ها می‌گویند که دیره نیش تشکیلاتی به نوعی در مقابل گاموح ایستاده است آیا این مسئله می‌تواند صحت داشته باشد؟ و آیا دیره نیش تشکیلاتی در برخورد با گاموح نیز سیاست تامل را دنبال می‌کند؟

بنده به عنوان مسئول روابط عمومی آذربایجان میله دیره نیش تشکیلاتی این ادعا را کاملاً رد می‌کنم. ممکن است تشکیلات مقاومت ملی اختلاف نظرهایی با گاموح داشته باشد. ما نقد‌های خود را به صورت شفاف اعلام کرده ایم و این به معنی صف‌آرایی در مقابل گاموح نیست

آیا گاموح در مقابل این انتقادها انعطاف داشته است؟

البته به نظر می‌رسد تشکیلات گاموح دچار تحولات عمیق داخلی شده و گاموح به معنی قبلی اصلاً وجود ندارد. تشکیلات مقاومت ملی نقد‌هایی به سیاست‌های تشکیلات گاموح داشته و دارد. متأسفانه بخشی از فعالین گاموح خود را میراث‌دار حرکت ملی آذربایجان می‌دانند که این مسئله باعث بروز برخی مشکلات بین گاموح و اکثریت فعالین حرکت ملی می‌شود

مشکلات پدیدآمده با رهبری داخل است یا خارج گاموح؟

بگذارید بی‌پرده سخن بگوئیم مکانیزم‌ها و اهرم‌های کنترل از دست رهبران سیاسی گاموح خارج شده است. در تشکیلات گاموح سازهای داخل با سازهای خارج اصلاً هماهنگ نیست. ما هم از این وضعیت گاموح خرسند نیستیم و مرزبندی خود را با آن حفظ می‌کنیم

یعنی باید اختلافات دیره نیش با گاموح را منتفی دانست؟

تشکیلات مقاومت ملی با گاموح اختلافی ندارد که منتفی شود. تشکیلات مقاومت ملی باب نقد را برای همه باز می‌بیند و این به معنای اختلاف نیست

اگر مواضع دیره نیش از سوی سایر گروه‌های حرکت ملی آذربایجان نیز مورد نقد قرار بگیرد چطور؟

ما بارها اعلام کرده ایم آذربایجان میله دیره نیش تشکیلاتی کاملاً آماده شنیدن نظرات منتقدانش است. تشکیلات مقاومت ملی حاضر که است شدیدترین انتقادها را در سایت اینترنتی اش قرار داده و در نشریه دیره نیش سسی چاپ نماید. تشکیلات مقاومت ملی انتقاد را عامل پویایی هر جریان می داند

دیدگاه تشکیلات مقاومت ملی آذربایجان در مورد گایپ چیست؟

تشکیلات مقاومت ملی، حزب استقلال آذربایجان جنوبی را بعنوان حزب سیاسی آذربایجان به رسمیت می شناسد

آیا از نظر تئوریک، دیره نیش را با گایپ نزدیک می بینید؟

قبلا اشاره کردیم اساسا در مسائل ملی اختلافات بیشتر سلیقه ای است تا اساس و پایه ای، اگر در سر میز مذاکره بنشینیم چه اختلافی می توانیم داشته باشیم؟ تئوری مبارزات ملی و منافع ملی مشترک است، آن چه موجب اختلاف می شود نحوه اجرا و چگونگی شیوه می باشد و این همان اختلاف سلیقه است. طبیعتا اختلاف نظرهایی در مورد شیوه های سیاسی با گایپ وجود دارد، نظرات و انتقادات تشکیلات را با راهکارهای لازم به رهبری این حزب رسانده ایم

جدیدا میله آزادلیق تشکیلاتی و آذربایجان میله پارتیاسی اعلام موجودیت کرده اند ، دیدگاه دیره نیش در این مورد چیست؟

اطلاعات تشکیلات مقاومت ملی در مورد ساختار آذربایجان میله پارتیسی محدود است و نمی توانیم اعلام نظر بکنیم. اما چنگیز بی گوئی تورک از مؤسسين میله آزادلیق تشکیلاتی از شخصیت های شناخته شده و مثبت حرکت ملی آذربایجان محسوب می شود تشکیلات مقاومت ملی به مؤسسين و کادر رهبری میله آزادلیق تشکیلاتی تبریک گفته و آرزوی موفقیت می کند

به نظر دیره نیش تعدد تشکیلات در حرکت ملی آذربایجان نمی‌تواند مردم را سردرگم کند؟

با نظر شما موافقیم اما حرکت ملی آذربایجان مراحل تکاملی خود را طی می‌کند، به نظر ما این فازی است که حرکت ملی در حال گذار از آن است

قورتولوش تشکیلاتی در بیانیه‌ی اعلام کرد که به سطح حزب ارتقا یافته است، دیره نیش در این مورد چگونه می‌اندیشد؟

ما سالهای زیادی است که از قورتولوش تشکیلاتی حرکت خاصی را نمی‌بینیم ولی به نظر ما ارتقا یک تشکیلات به سطح حزبی دینامیسم خاصی را می‌طلبد و صرفاً با بیانیه نمی‌توان در قالب حزب سیاسی ظاهر شد ما برای فعالین قورتولوش تشکیلاتی آرزوی موفقیت داریم

دونیا آذربایجانلیار کنگره سی (داک) با مشکلاتی روبرو است، دیره نیش تشکیلاتی خود را به کدام یک از طیف‌های داک نزدیک می‌بیند؟

سیاست تشکیلات مقاومت ملی عدم دخالت در امور دیگر گروه‌های سیاسی حرکت ملی آذربایجان است. داک نیرویی تاثیرگذار در حرکت ملی آذربایجان خصوصاً در خارج از مرزها به شمار می‌آید. بروز اختلاف در بین اعضای داک تاثیرات منفی شدیدی در حرکت ملی آذربایجان خواهد داشت و ما عمیقاً از وضعیت به وجود آمده در داخل داک بسیار نگران هستیم

نگرش دیره نیش تشکیلاتی به فعالیت‌های میله‌ی شورا و رهبری آن چگونه است؟

میله‌ی شورا فعالیت‌های خود را گسترش داده است. ارگان اینترنتی میله‌ی شورا مسئولیت سنگینی را در امر خبررسانی بر عهده گرفته است و این واقعاً قابل تقدیر است. تشکیلات به دلیل ماهیت شورایی و شناختی که از برخی اعضای میله‌ی شورا دارد احترام خاصی برای آن قائل است و برای آن‌ها آرزوی موفقیت دارد

اگر روزی دیره نیش تشکیلاتی دعوتی از میملی شورا دریافت کند، آیا حاضر است به عنوان یکی از گروه‌های سیاسی آذربایجان وارد این شورا گردد؟

البته تا به حال رهبران سیاسی میملی شورا چنین تصمیمی نگرفته‌اند که سایر گروه‌های سیاسی آذربایجان را دعوت به عضویت بکنند ولی اگر چنین مسئله‌ای باشد تصمیم‌گیری منوط به رای مرکزیت تشکیلات است

تحلیل‌هایی وجود دارد که جنبش دانشجویی آذربایجان انسجام قبلی خود را از دست داده است، تحلیل دیره نیش در مورد جنبش دانشجویی آذربایجان چیست؟

ما مخالف این تحلیل هستیم. در هیچ کجای جهان جنبش‌های دانشجویی ماهیت حزبی نداشته است که در حرکت ملی انسجامش را از دست بدهد. جنبش دانشجویی آذربایجان تاکنون روحیه خود را به خوبی حفظ کرده است متأسفانه برخی گروه‌های سیاسی آذربایجان به غلط تلاش می‌کنند که با عناوین خاصی جنبش دانشجویی آذربایجان را تحت سیطره، وابسته و یا همسو با خود قلمداد کنند ولی خوشبختانه جنبش دانشجویی آذربایجان ماهیت دانشجویی، پیش‌قراولی و منتقدی خود را حفظ کرده است

ظاهراً جریانی در آذربایجان با مشی مسلحانه اعلام موودیت کرده است. دیدگاه دیره نیش در این مورد چیست؟

تشکیلات مقاومت ملی با صدور بیانیه‌ای مواضع صریح و شفاف خود را در مخالفت با این جریان اعلام کرده است

رابطه دیره نیش با فدرالیست‌های آذربایجان چگونه است؟

در بین فعالین حرکت ملی آذربایجان که به مسئله فدرالیسم معتقد هستند نیروهای صادق و قابل احترامی وجود دارد. اما افرادی نیز هستند که گفته‌هایشان با کردارشان متفاوت است. مواضع سیاسی این افراد باید شفاف باشد، ولی عموماً به نظر می‌رسد که تفکر فدرالیستی مقبولیت چندانی در بین مردم ندارد.

یعنی تشکیلات مقاومت ملی سیاست‌های فدرالیست‌ها را شکست خورده ارزیابی میکند؟

بگذارید پوست کنده صحبت کنیم. در تاریخ ملت‌های جهان بازی با سرنوشت مردم ریشه تاریخی دارد. عده‌ای در امر سیاست بیشتر مصالح شخصی خود را به سرنوشت ملی مردم تحمیل می‌کنند. درجایی که موجودیت انسان آذربایجانی نفی می‌شود سخن گفتن و ترویج فدرالیسم با مدل‌های اروپایی چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟

نیروهای چپ آذربایجان نیز با نام جنبش سوسیالیست‌های آذربایجان بر فعالیت‌های خود شدت بخشیده‌اند. تحلیل دیره نیش در این مورد چیست؟

درست است، جریان چپ آذربایجان بعد از مدت‌ها انزوا به یاری همفکران مرکز نشین دوری جدید فعالیت خود را آغاز کرده است. چپ‌های آذربایجان که به تازگی با نام جنبش سوسیالیست‌های آذربایجان شروع به فعالیت کرده‌اند، گستره فعالیت و ادبیاتشان را به کل حرکت ملی تعمیق داده‌اند که موجب بروز نگرانی‌های فراوانی در بین فعالین حرکت ملی گردیده است.

اما ظاهراً نیروی چپ مدعی رهبری سنتی حرکت ملی آذربایجان است؟

متأسفانه باید بگوئیم سوسیالیست‌های آذربایجان به نوعی خود را به عنوان پدر معنوی حرکت ملی آذربایجان مطرح می‌کنند یعنی ادبیاتی که در پیش گرفته‌اند کاملاً مغایر با ادبیات ملی‌گرایانه حرکت ملی آذربایجان است. ارتباط‌های سیاسی سوسیالیست‌های آذربایجان چیز دیگری به غیر از اندیشه‌های ملی‌گرایانه را تبیین می‌کند.

این مسئله در نشریه و جزوه‌های تحلیلی نیروهای چپ آذربایجان عینیت دارد

سوسیالیست‌های آذربایجان به نازگی نشریه‌ای به نام حرکت را منتشر کرده‌اند که متأسفانه این نشریه به عنوان ارگان حرکت ملی آذربایجان معرفی شده است. در این نشریه و حتی در سایت اینترنتی و محافل خانگی سوسیالیست‌های آذربایجان تلاش می‌شود اندیشه‌های سوسیال دموکراسی را جایگزین اندیشه‌های ملی‌گرایانه حرکت ملی بکنند

آیا این مسئله نمی‌تواند با سازمان دهی چپ‌های کلاسیک و چپ‌های نو مرکز و کردستان در ارتباط باشد؟

اطلاعات دقیقی وجود دارد که سوسیالیست‌های آذربایجان بازی خطرناکی را با مشارکت همفکران عقیدتی خود آغاز کرده‌اند که در این بازی چپ‌های مرکز (داخل و خارج) و چپ‌های کردستان و متأسفانه یکی از گروه‌های سیاسی آذربایجان نیز که ماهیتی ملی‌گرایانه دارد در این بازی داخل شده است. سوسیالیست‌های آذربایجان ماهیت آنتی ناسیونالیستی خود را در پس این تشکیلات پنهان می‌کنند

یعنی شما رابطه نیروهای چپ آذربایجان را با جریان چپ مرکز تأیید می‌کنید؟

ما برای گفته‌های خودمان فاکت داریم. متهم کردن فرد و یا گروه خاصی کار سختی است، مسلماً اگر این بازی خطرناک دوام پیدا بکند ماهیت ناسیونالیستی حرکت ملی زیر سوال خواهد رفت. تشکیلات مقاومت ملی مجبور به کنار زدن پرده‌ها خواهد شد

جهان بینی جریان چپ با باورهای ناسیونالیستی متفاوت است، تحلیل دیره نیش در این مرزبندی چیست؟

بر اساس همین تفاوت‌ها ما مدعی انحراف حرکت از سوی نیروهای چپ آذربایجان هستیم. از ۱۹۱۸ تا به امروز نیروهای چپ همیشه در مقابل اندیشه‌های ملی‌ایستاده‌اند. حرکت ملی آذربایجان جریان پویای ملی‌گراست ما نمی‌توانیم حق فعالیت هیچ‌نحله‌فکری را از آن گروه سلب کنیم. نیروهای سوسیالیست آذربایجان هم به عنوان آذربایجانی حق فعالیت و تبلیغ عقیده دارند ولی اجازه انحراف باورهای زیر بنای حرکت را که برای تمام گروه‌های سیاسی حرکت ملی مورد احترام است ندارند.

پیش‌بینی می‌کنید که در آینده حرکت ملی آذربایجان با این جهان‌بینی دچار چالش شود؟

در سوال قبلی هم اشاره کردیم، در آینده نزدیک بیانیه تحلیلی تشکیلات در این مورد منتشر خواهد شد اگر این روند ادامه پیدا کند حداقل تشکیلات مقاومت ملی در مقابل این جریان خواهد ایستاد. طبیعتاً این مسئله موجب جبهه‌گیری در داخل حرکت ملی خواهد گردید و حاکمیت نیز از این مسئله بسیار خوشحال بوده و بزرگترین منفعت نصیب حاکمیت خواهد شد.

بعد از سلسله قیام‌های ضد آپارتایدی فعالین حرکت ملی در خارج از مرزها بصورت ملموسی با فعالین سایر ملت‌های تحت ستم ملی به همکاری می‌پردازند تحلیل دیره نیش در زمینه چیست؟

در گفتگوی قبلی نیز اشاره کردیم این حق غیر قابل انکار ملت آذربایجان است که صدای اعتراض خود را به گوش هر کسی در دنیا برساند و مشکلی در آن نمی‌بینیم.

آیا به نظر دیره نیش تلویزیون ملی آذربایجان در این مورد رل اساسی دارد؟

البته این تلویزیون ملی نیست که رل اصلی را بازی می‌کند بلکه پتانسیل موجود در ملت آذربایجان است که حالت محوریت به آن بخشیده است.

تغییرات عمده ای را در برنامه های تلویزیون ملی آذربایجان می بینیم برخی ها معتقد هستند که تلویزیون از خط اصلی خود منحرف شده است به نظر دیره نیش این گفته صحت دارد؟

البته ما هم انتقاد هایی به تلویزیون ملی داریم ولی آنهایی که ادعا می کنند تلویزیون ملی دچار انحراف شده است تنها سنگ گرو خود را به سینه می زنند. این برخی ها از همان خطی پیروی می کنند که بحث آن مطرح شد

دیره نیش این گفته را قبول دارد که تلویزیون ملی آذربایجان از حالت ملی خارج و به تریبون برخی گروه های سیاسی تبدیل شده است؟

ما سخنگوی گوناخ نیستیم ، تحلیل ما این است که بسیاری از این ها به کمبود امکانات تلویزیون مربوط است ما معتقدیم احزاب و گروه های که به تریبون گوناخ دسترسی دارند باید مراقب گفته هایشان باشند. بعضا ادبیاتی در تلویزیون مطرح می شود که این شائبه را به وجود می آورد که گوناخ تبدیل به تریبون تشکیلات خاصی شده است. این از مسئولیت های شخص جناب اوبالی است که استقلال تلویزیون را حفظ نماید

شما این گفته را قبول دارید که تلویزیون گوناخ در مورد فعالین و یا زندانیان سیاسی جانب دارانه عمل می کند؟

اصلا، ما قبول نداریم

برخی ها مدعی هستند که دست اندرکاران تلویزیون ملی آذربایجان در مورد زندانیان سیاسی حالت بی طرفی ندارند و فقط اخبار افراد خاصی را منعکس می کنند

ما هم این ادعاها را خوانده و شنیده ایم حتی در محافل خصوصی شان اتهام‌های بیشتری از آن‌هم که اشاره کردید می‌زنند. به نظر ما این ادعاها و اتهام‌ها بی‌حرمتی به همه زندانیان سیاسی و فعالین حقوق بشر آذربایجان است

دیدگاه‌هایی وجود دارد که گویا ادبیات نوشتاری و گفتاری حرکت ملی آذربایجان از خطوط بنیادی مربوط به افکار ملی‌گرایانه تورک دور شده است. عاریف بی‌کسگین یکی از مطرح‌کنندگان این دیدگاه است، دیره نیش تا چه حدی با این دیدگاه موافق و یا مخالف است؟

جناب عاریف کسگین در گفتگویی که در گوناذ تی وی داشتند به این مسئله اشاره نمودند ما هم تا حدودی نگرانی‌های او را قبول داریم. متأسفانه در داخل حرکت ملی آذربایجان بدعت‌هایی گذاشته شده که آن‌هم از انفعال نیروهای قدیمی ملی‌گرای داخل حرکت ملی نشأت می‌گیرد. به نظر نگرانی جناب کسگین بجاست

حاکمیت ایران نیز ادبیات تازه‌ای در مقابل حرکت ملی آذربایجان انتخاب کرده است که تقریباً در داخل تحلیل شما می‌گنجد، تحلیل دیره نیش در این زمینه چیست؟

حاکمیت ایران با قدرت گرفتن حرکت ملی آذربایجان تاکتیک‌های مقابله و سرکوب را نیز تغییر می‌دهد یکی از شیوه‌هایی که به تازگی بر روی آن سرمایه‌گذاری شده همان بحث تغییر ادبیات سیاسی حرکت ملی است، حاکمیت حلقه سرکوب را تنگ‌تر و خشن‌تر می‌کند و با ابزارهای خود ادبیات سیاسی تازه‌ای به کالبد حرکت می‌دمد و متأسفانه به دلیل محدودتر و سنگین‌تر شدن فضا فعالین آذربایجان برای آن‌که دچار انفعال نشوند ناخواسته ادبیات تزریقی را مورد استفاده قرار می‌دهند. کسانی در حرکت ملی نیز وجود دارند که این مسئله را به منافع گروهی خود نزدیک دیده و بر استفاده آن اصرار می‌ورزند

سایت دیره نیش در ۳۱ دکابر آغاز به کار کرد هدف راه‌اندازی این سایت چه بود؟

چنانکه در خبر آغاز به کار سایت نیز اشاره شده است، سایت دیره نیش به عنوان تریبون و شناسنامه اینترنتی تشکیلات به کار خود ادامه خواهد داد

آیا دیره نیش در ماه‌های آینده برنامه‌های برای گسترده‌تر کردن دامنه فعالیت‌های خود دارد؟

باید منتظر بود

وب سایت:

www.diranish.org

ایمیل:

diranish@gmail.com